

**SIGORTA
TAHKİM
KOMİSYONU**

HAKEM KARAR DERGİSİ

Ocak - Mart 2010

Sayı : 1

SUNUŞ

5684 Sayılı Sigortacılık Kanunu'nun 30 uncu maddesiyle, sigorta ettiren ve sigorta sözleşmesinden menfaat sağlayan kişilerle sigortacılık yapan kuruluşlar arasında sigorta sözleşmesinden doğan uyuşmazlıkları çözüme bağlamak üzere kurulan Sigorta Tahkim Komisyonu, başvuru kabulüne Ağustos 2009 itibariyle başlamıştır. 31 Mart 2010 tarihi itibariyle Komisyona 353 başvuru yapılmış olup, bu başvuruların 87 adedi hakemlerce karara bağlanmıştır.

Sigortacılıkta Tahkime İlişkin Yönetmeliğin 19 inci maddesinin 3 üncü fıkrası uyarınca özellik arzeden dosyalara ilişkin hakem kararları Komisyon tarafından üçer aylık dönemler itibariyle çıkarılacak Hakem Karar Dergisinde yayımlanacak olup, derginin Ocak – Mart 2010 dönemini kapsayan ilk sayısı kamuoyunun dikkatine sunulmaktadır.

Hakem Karar Dergisinin sigortacılık ve sigorta hukuku alanındaki uygulamalara ışık tutacağına inanıyor ve kamuoyunun bilgilendirilmesine katkıda bulunmasını diliyoruz.

Saygılarımızla,

Sigorta Tahkim Komisyonu

İçindekiler

I. Kasko Poliçesinden Doğan Uyuşmazlıklar Hakkındaki Kararlar	1
12.01.2010 Tarih ve K-2010/2 Sayılı Karar	1
23.02.2010 Tarih ve K-2010/23 Sayılı Karar	5
13.01.2010 Tarih ve K-2010/4 Sayılı Karar	9
08.02.2010 Tarih ve K-2010/27 Sayılı Karar	16
29.12.2009 Tarih ve K-2009/18 Sayılı Karar	20
II. Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mali Sorumluluk (Trafik) Sigortası Poliçesinden Doğan Uyuşmazlıklar Hakkındaki Kararlar	24
15.02.2010 Tarih ve K-2010/25 Sayılı Karar	24
01.02.2010 Tarih ve K-2010/24 Sayılı Karar	29
03.03.2010 Tarih ve K-2010/55 Sayılı Karar	33
III. Diğer Sigorta Branşlarına İlişkin Poliçelerden Doğan Uyuşmazlıklar Hakkındaki Kararlar	36
20.02.2010 Tarih ve K-2010/39 Sayılı Karar (<i>Paket İşyeri Sigorta Poliçesi, Hırsızlık</i>).....	36
23.02.2010 Tarih ve K-2010/44 Sayılı Karar (<i>Ürün Sorumluluk Sigortası, Seyahat İptali</i>)	40

I. KASKO POLİÇESİNDEN DOĞAN UYUŞMAZLIKLARA İLİŞKİN KARARLAR

• 12.01.2010 Tarih ve K-2010/2 Sayılı Hakem Heyeti Kararı

Başvuruda Belirtilen Talep

Başvuru sahibinin oğlu ...'ın, başvuru sahibine ait ... plakalı araç ile 31.10.2009 tarihinde İstanbul'dan Çanakkale'ye seyrederken öndeki aracı geçmeye başladığı sırada yolun bozuk ve çukurlu olması sebebi ile aracın kontrolünü kaybettiği ve sonrasında aracın şarampole yuvarlanarak hasarlandığı, yapılan alkol muayenesinde araç sürücüsü ...'ın 0,45 promil alkollü olduğunun belirlendiği, bunun trafik kaza tespit tutanağına işlendiği ancak ehliyete el konulması veya ceza tanzimi gibi bir işlem uygulanmadığı, bilahare durumun sigorta şirketine bildirildiği ve gönderilen çekici ile aracın çekildiği, çekiciye 350,00 TL ücret ödendiği, 03.11.2009 tarihinde eksper tarafından araç üzerinde inceleme yapıldığı, 13.11.2009 tarihinde araçtaki hasarın kasko poliçesince karşılanmayacağı öğrenildiği, sigorta şirketine itiraz edildiği, itirazın red edildiği, redde ilişkin cevabi yazıda red gerekçesi olarak Karayolları Trafik Kanunu (Karayolları Trafik Yönetmeliği kastediliyor) m.97/b.1 hükmü ile Kasko Sigortası Genel Şartları A5.5 hükmünün gösterildiği, oysa kaza nedeninin alkole bağlı güvenli sürüş yeteneğinin kaybedilmesi olmadığı, kazanın alkol almayan herhangi biri tarafından yapılabilecek olduğu, kaza tutanağında “doğrultu değiştirme manevralarını yanlış yapma” olarak da bunun belirtildiği, ayrıca araçlarının ticari araç olmaması sebebi ile hükmün kendilerini bağlamadığı, yasal sınırın üzerinde alkol alınmadığı, yapılan alkol promil hesabının varsayım olduğu, trafik ekibinin kaza yerine 1,5 saatte gelmiş olmasının mümkün olmadığı, alkol ölçümü yapılan cihazın son kalibrasyonunun 15.05.2009'da yapılmış olduğu, cihazın ölçümünün doğruluğunun ve ölçüm saatinin şüpheli olduğu belirtilmekte ve 9.500,00 TL tazminatın tahsili talep olunmaktadır.

Başvuru Sahibinin İddiaları

Başvuru sahibi ..., kendisine ait ... plakalı aracın oğlu ... idaresinde iken 31.10.2009 tarihinde gerçekleşen tek taraflı maddi hasarlık trafik kazasına ilişkin olarak;

Mülkiyeti şahsına ait olan ... plakalı aracın ... sayılı motorlu kara taşıtları kasko sigortası poliçesi ile ... Sigorta AŞ nezdinde sigortalı olduğunu,

Başvuru sahibinin oğlu ...'ın, ... plakalı araç ile 31.10.2009 tarihinde İstanbul'dan Çanakkale'ye seyrederken öndeki aracı geçmeye başladığı sırada yolun bozuk ve çukurlu olması sebebi ile aracın kontrolünü kaybettiğini ve sonrasında aracın şarampole yuvarlanarak hasarlandığını, yapılan alkol muayenesinde araç sürücüsü ...'ın 0,45 promil alkollü olduğunun belirlendiğini, bunun trafik kaza tespit tutanağına işlendiğini ancak ehliyete el konulması veya ceza tanzimi gibi bir işlem uygulanmadığını

Bilahare durumun sigorta şirketine bildirildiğini ve gönderilen çekici ile aracın çekildiğini, çekiciye 350,00 TL ücret ödendiğini, 03.11.2009 tarihinde eksper tarafından araç üzerinde inceleme yapıldığını, 13.11.2009 tarihinde araçtaki hasarın kasko poliçesince karşılanmayacağı öğrenildiğini, sigorta şirketine itiraz edildiğini, itirazın red edildiğini, redde ilişkin cevabi yazıda red gerekçesi olarak Karayolları Trafik Kanunu (Karayolları Trafik Yönetmeliği kastediliyor) m.97/b.1 hükmü ile Kasko Sigortası Genel Şartları A.5.5 hükmünün gösterildiğini, oysa kaza nedeninin alkole bağlı güvenli sürüş yeteneğinin kaybedilmesi olmadığını, kazanın alkol almayan herhangi biri tarafından yapılabilecek

olduğunu, kaza tutanağında “doğrultu değiştirme manevralarını yanlış yapma” olarak da bunun belirtildiğini, ayrıca araçlarının ticari araç olmaması sebebi ile hükmün kendilerini bağlamadığını, yasal sınırın üzerinde alkol alınmadığını, yapılan alkol promil hesabının varsayım olduğunu, trafik ekibinin kaza yerine 1,5 saatte gelmiş olmasının mümkün olmadığını, alkol ölçümü yapılan cihazın son kalibrasyonunun 15.05.2009’da yapılmış olduğunu, cihazın ölçümünün doğruluğunun ve ölçüm saatinin şüpheli olduğunu,

Belirterek 9.500,00 TL tutarındaki sigorta tazminatının tahsiline karar verilmesini talep etmektedir.

Sigorta Kuruluşunun Ortaya Koyduğu Savunmalar

... Sigorta AŞ tarafından 04.12.2009 tarihinde Sigorta Tahkim Komisyonuna intikal eden belgelerde;

... adına kayıtlı ... plaka sayılı aracının 31.10.2009 tarihli trafik kazası sonucu uğradığı zarara ilişkin olarak ... sayılı hasar dosyasının açılmış olduğu,

Kaza tespit tutanağı üzerinde yapılan incelemede, ilgili kazanın saat 10.00’da meydana geldiği, alkol ölçümünün 11.28’de yapıldığı ve yapılan ölçümde araç sürücüsünün 0,45 promil alkollü olduğunun tespit edildiği,

Adli Tıp Kurumu’na kandaki alkol miktarının dakikada 0,0020 promil düştüğünün kabul edildiği, bu formüle göre yapılan hesaplamada sigortalının kaza anında 0,63 promil alkollü olduğunun anlaşıldığı, bu oranın mevzuatta belirtilen oranların üzerinde olduğu,

Talep konusu hasarın, Karayolları Trafik Kanunu’nun 48. maddesi ve Kasko Sigortası Genel Şartları A.5.5 hükmü çerçevesinde ve kazanın alkol etkisi ile meydana gelmiş olması sebebi ile teminat dışında olduğu, açıklamalarında bulunulduğu görülmüştür.

Uyuşmazlığa Uygulanacak Hükümler

5684 Sayılı Sigortacılık Kanunu, Türk Ticaret Kanunu, Borçlar Kanunu, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu, Sigortacılıkta Tahkime İlişkin Yönetmelik, Kasko Sigortası Genel Şartları ve Sigorta Poliçesi Hükümleri

Değerlendirme

Taraflar arasındaki ihtilaf, başvuru sahibine ait ... plakalı aracın 31.10.2009 günlü kaza sonucu hasarlanması nedeniyle kasko sigortacısı ... Sigorta AŞ’nce ödenmesi gereken bir tazminat olup olmadığı ve özel olarak meydana gelen kaza ve oluşan zararın kasko poliçesi teminatına dahil olup olmadığına ilişkindir.

Kasko sigortacısı ... Sigorta AŞ, sigortalı araçta meydana gelen hasarın, Karayolları Trafik Kanunu’nun 48. maddesi ve Kasko Sigortası Genel Şartları A.5.5 hükmü çerçevesinde ve kazanın alkol etkisi ile meydana gelmiş olması sebebi ile teminat dışında olduğunu savunmaktadır.

Buna karşın başvuru sahibi ..., kazanın alkol etkisi ile meydana gelmediğini, kaza anında yasal sınır üzerinde alkollü olunmadığını, sigorta şirketince yapılan hesaplamaların varsayımsal olduğunu ve ölçüm saati -miktarının doğru olmadığını iddia etmektedir.

Gerek başvuru sahibi ve gerekse de aleyhinde başvuru yapılan sigorta şirketince sunulan bilgi ve belgeler, sigortalı araçta meydana gelen zararın teminat içinde olup olmadığının belirlenmesi açısından yeterli görülmemiştir. Sürücünün alkollü olarak araç kullandığı ve kaza meydana gelen örnek olaylarda Yargıtay yeknesak olarak alkollü araç kullanma ile kaza vakıası (zararlı sonuç) arasında illiyet bağı aramakta ve kazanın münhasıran alkolün etkisi altında gerçekleşip gerçekleşmediğinin trafik ve özellikle Nörolog Hekim bilirkişiler eli ile araştırılmasını içtihat etmektedir. Heyetimizce de bu içtihat çerçevesinde vaki kazanın münhasıran alkol etkisinde meydana gelmiş olup olmadığının uzman bilirkişilerce tespitine ihtiyaç duyulmuştur. Bu amaçla 18.12.2009 tarihli Hakem Heyeti Toplantısı'nda kazanın münhasıran alkolün etkisi ile meydana gelip gelmediği hususunda bilirkişi incelemesi yapılmasına karar verilmiş ve bilirkişi olarak trafik uzmanı ... ile nörolog hekim ... görevlendirmiştir.

Bilirkişi Kurulu'nca hazırlanan ve sunulan 29.12.2009 raporda, sigortalı ... plakalı aracın hasarlanmasına neden olan 31.10.2009 günlü kazanın, kaza sırasında % 67 promil alkollü olarak araç kullanan sürücünün, beyin ve vücut arasındaki dengenin bozulması, dikkat düzeyinde gerileme, refleks aktivite hızında, doğru karar verebilme ve psiko motor kapasitesinde azalma nedeniyle güvenli sürüş yeteneğini kaybettiği, dolayısı ile kazanın münhasıran araç sürücüsünün aldığı alkolün sonucunda gerçekleştiği belirtilmiştir.

Sigortalı araç sürücüsünün aldığı alkolün onun güvenli sürüş yeteneğini kaybettiği ve dolayısı ile kazanın münhasıran araç sürücüsünün aldığı alkolün sonucunda gerçekleştiği olgusunun ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde değerlendirilmesi de gereklidir. Karayolları Trafik Kanunu'nun 48. maddesinde; uyuşturucu veya keyif verici maddeleri almış olanlar ile alkollü içki almış olması nedeniyle güvenli sürme yeteneklerini kaybetmiş kişilerin kara yolunda araç sürmelerinin yasak olduğu hükme bağlanmıştır. Karayolları Trafik Yönetmeliği'nin 97. maddesinin b.2 hükmünde de, özel araç sürücülerinin, kanlarındaki alkol miktarı 0.50 promilin üstünde olanların araç kullanamayacakları belirtilmiştir.

Kara Taşıtları Kasko Sigortası Genel Şartları'nda ise; taşıtın, uyuşturucu maddeler veya Karayolları Trafik Kanunu uyarınca yasaklanan miktardan fazla içki almış kişiler tarafından kullanılması sırasında meydana gelen zararların teminat haricinde olduğu belirtilmiştir.

Mevzuatta yer alan bu açık hükümler ve özel olarak ihtilafa konu kazada, bilirkişi raporu çerçevesinde araç sürücüsünün güvenli sürüş yeteneğini kaybetmesi ve kazanın münhasıran alkolün etkisi ile meydana gelmiş olması karşısında, sigortalı vasıtada meydana gelen zarar, kasko teminatı dışında kalmaktadır.

Gerekçeli Karar ve Hukuki Dayanak

Trafik uzmanı ... ile nörolog hekim ...'den oluşan bilirkişi kurulunca hazırlanan ve sunulan 29.12.2009 tarihli raporda yapılan, sigortalı araç sürücüsünün aldığı alkolün onun güvenli sürüş yeteneğini kaybettiği ve dolayısı ile kazanın münhasıran araç sürücüsünün aldığı alkolün sonucunda gerçekleştiği tespiti ve değerlendirmesinin doğru ve uygun olduğuna, yapılan değerlendirme ve tespitlerin bilirkişi kurulunun iştiğal ve uzmanlık alanı içinde olması

nedeniyle, Heyetimizce de kanaat getirilmiştir. Heyetimizin vicdani kanaati de bu yönde oluşmuştur.

Kaza raporu ve diğer dosya mevcudu incelendiğinde olayın tek taraflı oluşu, yolda çukur vb. herhangi bir sorun olmayışı, havanın açık, yolun 7 m genişliğinde oluşu ile kazaya etki edebilecek araç hatası bulunmadığı ve yolun dışına çıkıldıktan sonra boş tarlada 110 m sürüklenilmiş olması dikkate alındığında olayın sürücü kaynaklı olduğu anlaşılmaktadır. Sürücü beyanında kazanın oluşunda hiç bir etkenden (uyku hali, önüne bir cisim çıkma vb.) bahsedilmemekte, sadece direksiyon hakimiyetinin kaybedildiği dile getirilmektedir. Tüm bu hususlar göz önüne alındığında, kaza sırasında sürücüde var olduğu tespit edilen alkolün kazanın meydana gelmesinde etken olduğu görülmektedir.

Sigortalı araç sürücüsünün aldığı alkolün onun güvenli sürüş yeteneğini kaybettirdiği ve dolayısı ile kazanın münhasıran araç sürücüsünün aldığı alkolün sonucunda gerçekleştiği olgusunun ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde değerlendirilmesi karşısında, sigortalı vasıtada meydana gelen zararın kasko sigortası teminatı dışında kaldığı görülmektedir. Talebe konu hasarın kasko teminatına dahil olmaması dolayısı ile başvuru sahibinin talebinin reddine karar vermek gereği hasıl olmuştur.

Sonuç

Yapılan değerlendirmeler ve belirtilen gerekçeler neticesinde;

1. Başvuru sahibinin sigorta tazminatı ödenmesi ile ilgili talebinin reddine,
2. Talebin tamamen red edilmiş olması sebebi ile başvuru sahibi tarafından yapılmış yargılama giderlerinin başvuru sahibi üzerinde bırakılmasına kesin olarak karar verildi.12.01.2010

* * *

- **23.02.2010 Tarih ve K-2010/23 Sayılı Hakem Kararı**

Başvuruda Belirtilen Talep: Aleyhine başvuru yapılan sigorta şirketinin, düzenlediği poliçe gereğince uğranılan sigorta zararını, sunulan deliller dairesinde tazmin etmesi talep olunmaktadır.

Başvuru Sahibinin İleri Sürdüğü Vakıalar ile Hukukî İddialar

Başvuru sahibi ..., aleyhine tahkim süreci başlatılmış sigorta şirketi nezdinde kasko sigortası ile sigortalanan aracının ön tampon ve ön sağ çamurluğunun, Eylül ayı başında başka bir aracın çarpması neticesinde hasarlandığını; hasarın giderilmesi için aracını bıraktığı servise gittiğinde, aracının tamponunun ve çamurluğunun boyandığını; ancak, tamponun düzleşmemiş olması sebebi ile boyanın dalga dalga gözüktüğünü gördüğünü; bunun üzerine görüştüğü servis yetkililerinin ona aracının tamponunun değişmesi gerektiğini, ancak eksperin tamir edin dediği için tamir etmek zorunda kaldıklarını, boyadan önce tekrar çağırılan ekspere tampon hasarının boya ile çözülemeyeceğinin, değişmesi gerektiğinin söylenmesine rağmen onun kabul etmemesi yüzünden boyamak zorunda kaldıklarını beyan ettiklerini; daha sonra kendisinin eksperle görüştüğünü ve bu görüşmede eksperin ona sigorta şirketinin sadece tamponu eski şekline getirmekle yükümlü olduğunu, tamponda önceden olan hasarların neden olduğu bu durumun sigorta şirketi tarafından karşılanmasının istenmediğini, eğer bir şikayeti varsa bunu sigorta şirketi ile halletmesi gerektiğini söylediğini, tüm bu gelişmeler üzerine görüştüğü şirket yetkililerinin ona şifahi olarak eksper bize bağlı değil ancak biz onun söylediklerine uymaya mecburuz ve zaten hasarlı olan tamponu da değiştirmelerinin mümkün olmadığını söylediklerini; en son 09.11.2009 tarihine yaptığı yazılı müracaatına da herhangi bir cevap verilmediğini; aslında hasarlı çamurluğun değiştirilmesi suretiyle giderilmesi gereken sigorta zararının gerektiği gibi giderilmediğini iddia ve beyan ederek daha önceden hasarlı olmayan çamurluğun değişimini ve bunu teminen (Ön sağ çamurluk için 443.80 TL + KDV / Panel için 327.77, TL+ KDV / Boya için 400 TL / Kaporta için 300 TL / Elektrik için 50 TL) olmak üzere, eksik tazmin edilen 1.675 TL'nin kendisine ödenmesini talep etmektedir.

Sigorta Kuruluşunun Savunması

Aleyhine tahkim süreci başlatılan ... Sigorta Şirketi başvuru sahibinin talebi dolayısıyla 7.1.2010 tarihli Yazı'da, kendilerinin hasarı ... dosya numarası ile takip ettiklerini; ... plakalı aracın hasarını eksper raporuna uygun olarak tazmin ettiklerini ve 561 TL tutarındaki tazminatı 09.10.2009 tarihinde ödediklerini iddia ve beyan etmiştir.

Uyumsuzluğa Uygulanacak Hükümler

5684 sayılı Sigortacılık Kanunu, 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu, 1086 sayılı Hukuk Usûlü Muhakemeleri Kanunu, Kara Taşıtları Kasko Sigortası Poliçesi Genel Şartları ile diğer ilgili mevzuat hükümleri.

Değerlendirme

Başvuru Sahibinin Sigortalanan Aracında Meydana Gelen Hasar Dolayısıyla Düzenlenen Ekspertiz Raporu Hakkında

... Sigorta Ekspertiz adlı işletmeye bağlı olarak çalışan eksper ... tarafından tanzim olunan 18.9.2009 tarihli ekspertiz raporuna göre, başvuru sahibinin aracının ön tamponu ile sağ ön

çamurluğunda **çok**; ancak onarım ile giderilebilecek hasar meydana gelmiş olup; bu onarımın 561.37 TL tutarında ödeme ile gerçekleşmesi kabildir. Anılan rapora göre; sigortalı aracın ön tamponu daha önce aldığı hasarlar dolayısıyla da onarıldığından, boyama işleminin çok başarılı uygulanamamıştır. İncelemeyi yapan eksperin raporunun “SONUÇ VE KANAAT” bölümünde, başvuru sahibinin sigorta şirketine yaptığı başvuruları da dikkate alarak, onun aracına yeni tampon takılması talebi hakkında nihaî değerlendirmeyi **kendisinin** yapamayacağını, ancak servis hizmetini veren firma yetkililerinin daha önceden uğradığı hasarlar dolayısıyla onarım görmüş tamponun değiştirilmesinin gerekmediğini beyan ettiklerini zikretmektedir.

Sigorta eksperleri; sigorta sözleşmeleri ile teminat verilen risklerin gerçekleşmesi sonucunda meydana gelen zararın mahiyeti ve miktarı ile nedenleri hakkında yaptığı araştırma sonrasında tespit ettiği hususlara ilişkin rapor tanzim eden uzman kişilerdir. Sigorta eksperleri olabilmek için sadece mezkûr konularda değerlendirme yapabilecek uzmanlığa sahip olmak yetmez; ayrıca bu işleri **tarafsız** ve **bağımsız** bir şekilde yapmayı mutâd meslek haline getirmiş olmak da gerekir. Zira, Sigortacılık Kanunu’nun 2’nci maddesinin (m) bendinde yer alan tanıma göre **sigorta eksperleri**, sigorta konusu risklerin gerçekleşmesi sonucunda ortaya çıkan kayıp ve hasarların miktarını, nedenlerini ve niteliklerini belirleyen ve mutabakatlı kıymet tespiti, ön ekspertiz ve hasar gözetimi gibi işleri mutâd meslek olarak yapan tarafsız ve bağımsız kişiyi ifade eder.

Sigortacılık Kanunu’nun 22’nci maddesinin on dokuzuncu fıkrasına göre, sigorta eksperleri, sigortacı veya sigorta ettiren ya da sigorta sözleşmesinden menfaat sağlayan kişiler tarafından serbestçe tayin edilebilir. Ancak, tatbikatta çoğu zaman sigorta eksperleri sigorta şirketlerince seçildiği ve ne yazık ki ücretlerini de bir **merkezî otorite** yerine Kanun gereğince kendisini atayan sigorta şirketlerinden aldıkları için, onların bazen kendisini atayan sigorta şirketinin **memuru** gibi görevlerini ifa ettikleri malûmdur (Sig. K. 22, XX; XVIII). Aleyhine tahkim süreci başlatılan sigorta şirketinin, **nihaî takdir ve değerlendirme yetkisini kendisine bırakan bir eksperin** raporu ile bağlı oldukları savunması, ikna edici değildir.

Sigortacılık Kanunu’nun 22’nci maddesinin on yedinci fıkrasında; aynı maddenin on üçüncü fıkrası uyarınca tarafsız olmak zorundaki eksperlerin düzenlediği raporun, «**delil**» niteliğinde olduğu tasrih olunmuştur. Görüldüğü gibi, Kanun Koyucu, Sigortacılık Kanunu’nun 22’nci maddesinin on yedinci fıkrasında sigorta eksperlerince düzenlenen raporun **türünü** belirtmeksizin delil niteliğinde bir belge olduğunu hükme bağlamıştır. Bugüne kadar ülkemizde cereyan eden tatbikatı da nazara alarak, sigorta eksperlerince hazırlanan raporların **kesin delil niteliğinde olmadığı** ve aksi ispatlandığı takdirde bu raporlarda zikrolunan hususların dikkate alınmaması gerektiği kabul edilmelidir. Zaten, sigorta eksperinin tek başına sigortacı veya sigorta ettiren yahut sigorta sözleşmesinden menfaat sağlayan diğer kişilerce seçiminin mümkün olması ve Kanun Koyucunun bu görevi yapacak eksperin şahsı bakımından ilgili kişilerin mutabakatını aramamış olması da bu görüşü teyit etmektedir (Sig. K. 22, XIX). Buna göre, ekspertiz raporları Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu’nda öngörülen bilirkişi (Ehlivukuf) tarafından düzenlenen rapora müsavi sayılmalı ve anılan Kanun’un 286’nci maddesi uyarınca hakimi veya hakemi bağlamayan **takdirî delil** niteliğinde olduğu kabul edilmelidir.

Dosya münderecatına nazaran; **sigortalı aracın tamponuna uygulanan boyama işleminin başarısız olduğunu görmesine rağmen aleyhine tahkim süreci başlatılmış sigorta şirketinin atadığı ve nihaî takdir ve değerlendirmeyi raporunda mezkûr şirkete bırakan eksperce; değişim yönünde görüş serdedilmediği** sabittir.

Taraflar Arasında Münakit Sigorta Sözleşmesine Binaen Tanzim Olunan Poliçenin Bahşettiği Teminat Hakkında

Ekspertiz raporuna göre; aleyhine tahkim süreci başlatılmış sigorta şirketi nezdinde sigortalanmış aracın piyasa değeri 23.000.00 TL olup; sigorta bedeli 22.000.00 TL dir. Yani, ekspertiz raporundaki bu tesbite göre, eksik sigorta söz konusudur ve başvuru konusu olayda olduğu gibi **kısmî zarar** halinde Ticaret Kanunu'nun 1288'inci maddesinin birinci fıkrası ile 1299'uncu maddesinin üçüncü fıkraları ve Kara Taşıtları Kasko Sigortası Poliçesi Genel Şartları'nın A.6 ve B.3.3.1.3. maddeleri gereğince değerlendirme yapılması iktiza eder. Her ne kadar, aleyhine tahkim süreci başlatılan sigorta şirketince aksi yönde bir savunma yapılmamışsa da, ekspertiz raporundaki bu tespit esas alınır, taraflar arasında Kara Taşıtları Kasko Sigortası Poliçesi Genel Şartları A.6 maddesi ile B.3.3.1.3. maddesi hilâfına bir sözleşme olmadığı için Ticaret Kanunu'nun anılan hükümleri hilâfına bir değerlendirme yapılması hukuka uygun olmaz. Başvuru sahibi ... de, ekspertiz raporundaki eksik sigorta değerlendirmesi hakkında bir karşı iddiada bulunmamıştır.

Kara Taşıtları Kasko Sigortası Poliçesi Genel Şartları'nın B.3.3.1.3. maddesinin ikinci fıkrasına göre onarımı mümkün olmayan aksam için yenilerinin rizikonun gerçekleştiği tarihteki piyasa alım fiyatı esas tutulur. Anılan maddenin üçüncü fıkrasına göre; onarım sonucunda taşıtta bariz bir kıymet artışı meydana gelirse, bu fark tazminat miktarından indirilebilir. Bu şekilde indirim yapılabilmesi için, **hangi parçalara ne oranda indirim yapılacağına poliçede yazılı olması** gerekir. Ancak, her hâlükârda, meydana gelen kıymet artışı dolayısıyla tazminat miktarından indirilecek kısım ödenen tazminatın rücu tahsil edilme imkanı oranına göre azaltılır. Sigorta zararına neden olan diğer araç ve sürücüsü ile işleteni malûm olmadığından; aleyhine tahkim süreci başlatılan sigorta şirketinin böyle bir imkânının bulunmadığı açıktır.

Dosyada Ek 9 olarak yer alan poliçenin özel şartlar kısmında KIYMET KAZANMA KLOZU başlıklı özel şartta **kaporta parça hasarında % 15 tenzilâtın yapılacağı** tasrih olunmuştur.

Yeni Parça Takılması Yerine Sadece Onarım Cihetine Gidilmesi Hakkında

Yukarıda belirttiğim gibi, dosya münderecatına nazaran; sigortalanmış aracın tamponuna uygulanan boyama işleminin başarısız olduğunu görmesine rağmen aleyhine tahkim süreci başlatılmış sigorta şirketinin atadığı ve nihaî takdir ve değerlendirmeyi raporunda mezkûr şirkete bırakan eksperce; hem tamponun bu arada hem de sağ çamurluğun değişimi yönünde görüş serdedilmediği sabittir. Aynı raporda; hem tamponda; hem de sağ ön çamurlukta meydana gelen hasar, **ÇOK** olarak nitelendirilmiştir. Bu mahiyette hasarlar, **orijinalliğin tekrar sağlanması pek mümkün olmayan türden** hasarlardır. Ancak, mezkûr rapora göre başvuru sahibinin aslında karşılanması gereken değişim taleplerine rağmen; aleyhine tahkim süreci başlatılmış sigorta şirketi sadece onarım bedellerini ödemeyi kabul etmiş ve ödemiştir.

Bir sigorta şirketinin, münakit sigorta sözleşmesi ve ona binaen düzenlenen poliçe ve onun tabi olduğu umumî ve özel şartlar hükümlerine göre yetkili olmadıkça; sırf kendisine düşecek malî yükü hafifletmek için hiçbir sigortalısını orijinalliğinden uzaklaşmış bir aracı, kullanmaya icbar etmesi düşünelemez.

Gerekçeli Karar

(1) Başvuru sahibi ...'in, aracının hasar gören ancak yenisiyle değiştirilmeyip sadece onarılan tamponu hakkında bir talebi olmadığı için; bu konuda karar verilmesi gerekmediğine;

(2) Başvuru sahibinin aracının onarım ile orijinalliğine dönüştürülmesinin mümkün olmadığı düşünülen sağ ön çamurluğunun değiştirilmesi gerektiğine; talep olunan 1.675. TL'nin, eksik sigorta dolayısıyla 22/23'lük oranla 1.602.1738 TL'nin talep edilebilecek sigorta zararı olduğuna; ancak aleyhine tahkim süreci başlatılmış sigorta şirketinin taraflar arasında münakit sigorta sözleşmesine binaen düzenlenen poliçede yer alan ve kararlaştırılmasına Kara Taşıtları Kasko Sigortası Poliçesi Genel Şartları'nın B.3.3.1.3. maddesinin üçüncü fıkrasının da cevaz verdiği bu değişim için talep edilebilecek 1.602.1738 TL'nin sadece % 85'lik kısmından sorumlu olduğuna

karar verilmiştir.

Sonuç

İhtilâf konusunun miktarı, Sigortacılık Kanunu'nun 30'uncu maddesinin on ikinci fıkrasında öngörülen 40.000.00 TL'lik sınırın altında olduğu için, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun 533'üncü maddesinin birinci fıkrasının (1) ilâ (4) nr.lı bentlerinde tasrih olunan hallerin mevcudiyeti dışında temyizi kabil olmamak üzere

(1) ... Sigorta Şirketi'nin başvuru sahibi ...'e 1.361.84 TL ödemesine;

(2) Başvuru sahibinin talebinin kabul ve red edilen miktarı dikkate alınarak tahkim sürecinin masraflarının, % 81.30434'lük kısmının başvuru sahibinin başvurusunu haksız yere kısmen reddederek onu Sigorta Tahkim Komisyonu'na başvurmaya icbar eden ... Sigorta Şirketi'nden alınmasına; bakiye kısmının ise başvuru sahibinin üzerinde bırakılmasına

hükmedilmiştir.

* * *

• **13.01.2010 Tarih ve K-2010/4 Sayılı Hakem Heyeti Kararı**

Başvuruda Belirtilen Talep

Başvuru sahibi ... Ltd. Şti. (Davacı) Sigorta Tahkim Komisyonu'na yaptığı 20/11/2009 tarih ve 2009/E-58-17 sayılı başvurusunda;

- Şirketlerine ait araçların kasko sigortalarının 10/08/2009 ve 29/08/2009 tarihlerinde ... AŞ'ye yaptırılmış olduğunu,
- Adı geçen sigorta kuruluşu tarafından, 09/09/2009 tarihinde yaşanan ve Şirketlerine ait söz konusu araçlara da zarar veren sel felaketine kadar, poliçelerin kendilerine teslim edilmediğini, poliçeler teslim edilmediğinden ne kadar ödeme yapacaklarının kendileri tarafından bilinmediğini,
- Poliçelerin kendilerine 21/08/2009 tarihinde teslim edilmesinin akabinde prim peşinatlarının ödeneceği konusunda anlaşıldığını,
- Poliçelerin tanzim edilmesinde aracılık eden ... Bankası Maslak Ticari Şubesi nezdindeki hesabında poliçe peşinatı için bakiye bulunmadığını, ancak sigorta şirketinin isterse aynı banka şubesi nezdindeki kredili mevduat hesabından poliçe primlerinin peşinat tutarlarını tahsil edebileceğini, ancak bunu yapmadığını,
- Sel felaketinin gerçekleşmesinden sonra anılan banka şubesi nezdindeki hesaba 09/09/2009 tarihinde 15.000 TL yatırıldığını ve bu paranın sigorta kuruluşu tarafından tahsil edildiğini,
- AŞ tarafından görevlendirilen sigorta eksperlerinin sel felaketinden zarar gören araçlarda 700.000 TL hasar tespit ettiklerini, ancak meydana gelen hasarın onarım işlerinin kendi girişimleri sayesinde yaptırılması ve bazı hasarlı parçaların tekrar kullanımı yoluna gidilmesi gibi nedenlerle hasar tutarının 274.000 TL'ye indirilmesinin sağlandığını,
- AŞ'nin poliçe prim peşinatının hasarın gerçekleşmesinden sonra ödenmiş olması nedeniyle hasar tarihi itibarıyla teminatın başlamamış olduğunu ve bu sebeple meydana gelen zararın ödenmeyeceğini kendilerine bildirdiğini,
- Sigorta şirketi ile yapılan bir dizi görüşmeler sonrasında, Şirketlerinin içinde bulunduğu zor durumdan da yararlanarak sigorta şirketinin 54.800 TL ödemeyi teklif ettiğini ve yaşanan sıkıntı nedeniyle bu tutarın kendileri tarafından kabul ve tahsil edildiğini,
- AŞ'ye söz konusu sigortaların geçerli olup olmadığının sorulması üzerine de adı geçen Şirket tarafından, 19/10/2009 ve 06/11/2009 tarihli yazılar ile poliçe prim peşinatının ödenmesinden önce meydana gelmiş hasarlar teminat dışı olmak üzere, anılan hasarların giderilmesinden ve poliçe prim peşinatının ödenmesinden sonra oluşabilecek risklerin teminat dahilinde olduğunun kendilerine bildirildiğini

belirterek;

- Poliçe peşinatlarının hesaplarından çekilip çekilmediğini kontrol etmediklerini, Sigorta Kuruluşunun ve acentesi olan banka şubesinin de söz konusu peşinatı talep etmediğini,
- Poliçeler basılmış olduğu halde kendilerine teslim edilmediğini, teslim edilmiş olsa idi ödemekte acele edeceklerini,
- Bugüne dek hiçbir sigorta şirketi ile primin geç ödenmesinden dolayı sorun yaşamamış olduklarını,

- Sigorta Kuruluşunun firmalarının müzayaka halinden yararlanarak kendilerine 11/11/2009 tarihinde 54.800 TL ödemede bulunduğunu, durumun değerlendirilmesini ve Aleyhine Başvuruda Bulunulan AŞ'den (Davalı) zararlarının tamamının tazminini talep ve dava etmiştir.

Başvuru Sahibinin İddiaları

Başvuru sahibi firma, 2006-2007 döneminde Aleyhine Başvuruda Bulunulan Sigorta Kuruluşundan hizmet almaya başlamış ve 66 adet araçlarına ilişkin Kasko Sigorta Poliçelerini bu sigorta kuruluşu vasıtasıyla yaptırmaya başlamıştır. Kasko Sigorta Poliçelerinin bitiş tarihlerinin bir kısmı 10/08/2009, diğer bir kısmı 29/08/2009 tarihidir.

Başvuru Sahibi Firma Temsilcisi ... ile ... AŞ'denin aralarında yaptıkları telefon konuşmalarında, poliçelerin hazırlanmış olduğu, 21/08/2009 tarihine kadar elden teslim edileceği ve teslimi müteakip peşinatların ödeneceği kabul edilmiştir. Ancak Başvuru Sahibi Firma poliçelerin, ne teslimi kararlaştırılan gün olan 21/08/2009 tarihinde ne de rizikonun gerçekleştiği gün olan 09/09/2009 tarihine kadar kendilerine teslim edilmediğini beyan etmiştir. Başvuru sahibi firma ayrıca yoğun iş yükü nedeniyle bu işi takip edip hem poliçeleri istemeyi hem de peşinatı ödemeyi ihmal ettiklerini, Bankası Maslak Ticari Şubesi nezdinde hesapları olduğunu, ancak bu hesapta olay tarihi itibarıyla paraları bulunmamakla birlikte sigorta kuruluşunun peşinatları bu bankada bulunan kendilerine ait kredi hesabından tahsil edebilecekken tahsil etmediklerini, sigorta kuruluşunun acentesi bulunan Bankası Maslak Ticari Şubesinin poliçeleri firmalarına teslim etmemiş olması ve peşinatları bankadaki kredi hesabından çekmemesi nedeniyle kusurlu bulunduğunu iddia etmektedir.

Başvuru Sahibi tarafından ayrıca 09/09/2009 tarihinde yaşanan sel felaketi nedeniyle 11 adet çekici ve aynı miktar dorse sular altında kalıp hasar meydana gelince, sigorta poliçelerinin akıllarına geldiği, herhangi bir poliçe ellerine geçmediği halde 09/09/2009 tarihinde, rizikonun gerçekleşmesinden sonra, AŞ'ye ödenmek üzere hesaplarına 15.000 TL yatırdıklarını, bu paranın sigorta kuruluşu tarafından çekildiğini, kasko hasar bedelinin ödenmesi konusunda sigorta şirketine yaptıkları başvuruların peşinatın rizikodan önce ödenmemiş olması dolayısıyla sigortacının sorumluluğunun başlamayacağı gerekçesiyle tazminat isteklerinin ret edildiği bildirilmiştir.

Tüm dünyayı etkisi altına alan küresel ekonomik krizin yanında 09/09/2009 günü uğranılan sel felaketi sonucunda şirketlerinin maddi ve manevi olarak çok büyük sıkıntı ve çaresizlik içine girdiğini ve AŞ'nin şirketlerinin içinde bulunduğu zor durumdan ve manevi müzayakalarından faydalanarak yaptığı 54.800 TL tutarında tazminat ödemesini aldıklarını ve her bir araç için ayrı ayrı ibraname verdiklerini, yaklaşık 700.000 TL zarara karşılık AŞ'nin zor durumlarından yararlanarak 54.000 TL ödeyerek kurtulmak istediğini belirtmiştir.

Başvuru sahibi firma ayrıca, sigorta kuruluşunun bu parayı ödemesinin kendini sorumlu gördüğünün göstergesi olduğunu, eğer hiçbir sorumluluklarının olmadığını kabul etmiş olsalardı bu parayı ödemeyeceklerinin açık olduğunu belirterek, neticede poliçelerin AŞ tarafından basıldığı halde firmalarına teslim edilmediğini, buna rağmen sigorta peşinatını rizikodan sonra ödediklerini ve sigorta şirketi tarafından da tahsil edildiğini, sigortacının sorumluluğu gerçekleştiğinden hasar bedeli 700.000 TL'nin tahsilini talep ve dava etmiştir.

Sigorta Kuruluşunun Ortaya Koyduğu Savunmalar

Aleyhine Başvuruda Bulunulan Sigorta Kuruluşunun Sigorta Tahkim Komisyonuna gönderdiği 02/12/2009 tarihli savunma yazısında; Ltd Şti isimli firmanın muhtelif ticari araçları için şirketlerinin acentesi ... Bankası Maslak Ticari Şube aracılığı ile poliçeler yaptırdığı ve kendileriyle mutabık kalınan poliçe peşinatlarını bilinçli bir şekilde ifa etmeyerek poliçe teminatının başlamasını engellemiş oldukları, 09/09/2009 tarihinde gece yarısı / sabaha karşı meydana gelen sel nedeniyle başvuru sahibi firmaya ait bazı araçlarda hasar meydana geldiği, poliçe ve peşinatla ilgili firma ilgililerine bir hatırlatma yapılmadan ... Bankası Maslak Ticari Şubesine gelerek ve elden getirdikleri para ile o ana kadar yatırmadıkları peşinatı yatırdıkları, poliçelerin kendilerine teslim edilmediğini ileri sürmekte iseler de bu iddialarının doğru olmadığı, selden sonra firma yetkilileri ... Bankası Maslak Ticari Şubeye gelerek “ellerindeki poliçelerin selden zarar gördüğünü” beyan ederek peşinatları yatırdıkları, diğer taraftan bu beyan üzerine poliçelerin yeniden kendilerine gönderildiği belirtilmektedir.

Söz konusu yazıda ayrıca, Başvuru Sahibi Firmanın Bankası Maslak Ticari Şubesinin kredi müşterisi olduğu hususunun kendileri tarafından bilinmediği gibi, hesaplarında bu tarih itibarıyla herhangi bir para bulunmadığı, bulunsa bile sigorta ettirenin ilgili mevzuat gereği banka şubesine kredi hesabından ödeme yapılabilmesini teminen bir talimat verilmesi gerektiğini, Başvuru Sahibi Firma tarafından Bankaya verilmiş böyle bir talimatın bulunmadığını ifade etmişlerdir.

Sigorta Şirketi Genel Müdürlüğünce ve şirketin acentesi olan ilgili banka şubesi tarafından peşinatların yatırılması konusunda başvuru sahibi firmanın uyarıldığı halde peşinatların bilinen ve istenerek yatırılmadığını belirterek, “madem poliçeler teminat vermeye başlamamıştı o halde hangi nedenle bize 54.800 TL ödenmiştir” şeklindeki talep sahibi firmanın iddiasına ise, peşinat ödemesi hasardan sonra yapılan söz konusu poliçelerden dolayı tazminat ödemesi yapılamayacağını başvuru sahibi firmaya söylenmiş olduğu, ancak yaşanan sel felaketi sebebiyle bir nebze katkıda bulunmak adına atıfet ödemesi yapılmasının sigortacılık geleneklerine uygun olduğu gibi, böyle bir ödeme yapılmasının peşinatın rizikodan sonra ödenmesi gerçeğini ortadan kaldırmayacağı şeklinde açıklama getirmişlerdir.

Nitekim Başvuru Sahibi Firma temsilcisi bu ödemeden sonra özgür iradesi ile “... AŞ’ye Kasko poliçesi yaptırılan ancak 09/09/2009 tarihinde sabaha karşı meydana gelen sel hasarından önce Türk Ticaret Kanunu’nun 1295 maddesine göre prim peşinat ödemesi yapılmayan muhtelif araçlarımızla ilgili teminatın başlaması için hasardan önce ödenmesi şart olan prim ödemesini, hasar meydana geldikten sonra yatırmamız ve teminatın başlamamış olmasına karşın şirketimize karşı iyiniyet gösteren ve bu noktada uğradığımız zarara karşılık ödemek suretiyle destek veren ... AŞ’yi 09/09/2009 tarihinde meydana gelen sel hasarı sebebiyle, gayri kabili rücu olmak şartıyla tam ve kesin olarak ibra ederiz. Yapılan bu ödeme, ... AŞ bakımından herhangi bir asıl veya bakiye için açık ya da zımnî kabul anlamına gelmeyip, kendilerinden bahse konu olay sebebiyle başkaca hiçbir talep ve istemimiz yoktur.” şeklinde ibraname verdiğinden taleplerinin bu bakımdan da geçerli bulunmadığını, sonuç olarak TTK 1295’inci maddesi uyarınca peşinat rizikodan önce ödenmediğinden, sigortacının sorumluluğu başlamayacağından, talep sahibinin isteminin reddine karar verilmesini savunmuştur.

Uyuşmazlığa Uygulanacak Hükümler

Dava, kasko sigorta poliçesi ile teminat altına alındığı iddia edilen araçlarda, sel suları nedeniyle oluşan hasar bedelinin sigorta şirketinden tahsiline ilişkin bulunduğu somut olaya Borçlar Kanunu, 6762 sayılı TTK nun Beşinci Kitabında yer alan Sigorta Hukuku Hükümleri, TMK'nun ve HUMK'nun ilgili hükümleri ile poliçe ve genel şart hükümleri uygulanarak uyuşmazlık çözülecektir.

Değerlendirme

Bu somut olayda, sigorta sözleşmesinin oluşumu, ispat sorunları, bir sigorta sözleşmesi döneminin bitmesinden sonra aynı taraflar arasında aynı sigorta konumunda yeni bir sigorta poliçesi düzenlenmesinin ilk sigortanın devamı, diğer bir ifade ile tecdidi mahiyetinde mi olduğu, yoksa bunu yeni bir poliçe (Sigorta Sözleşmesi) olarak mı görmek gerektiği hususları ile Sigorta Poliçesinin sigorta ettirene teslimi, Türk Ticaret Kanunu'nun 1295'inci maddesinin hukuk kuralı olarak kanunlarımızdaki düzenlemesi gibi sigorta hukukuna has kurallar tartışılacak ve hukuki sonuca varılacaktır.

Gerekçeli Karar ve Hukuki Dayanak

Dava, kasko sigorta poliçeleri ile teminat altına alındığı iddia edilen araçlarda, sel suları sonucu oluşan hasar bedelinin, davalı sigortacıdan tahsili istemine ilişkin hakemlerde açılmış bir davadır.

5684 sayılı Sigortacılık Kanunu'nun madde 30/22 hükümlerine göre "Bu kanunda hüküm bulunmayan hallerde HUMK hükümleri sigortacılıktaki tahkim hakkında kıyasen uygulanır" hükmü uyarınca, HUMK nun 74'üncü maddesi uyarınca taleple bağlı kalınarak araştırma yapılmıştır.

Sigorta Sözleşmesi şekle bağlı bir sözleşme türü olmayıp, tarafların birbirine uygun iradelerinin birleşmesi sonucunda vücut bulur. Sigorta Poliçesi ise iki tarafın hak ve borçlarını gösteren bir belgeden ibarettir (TTK 1265/1, Ali Bozer Sigorta Hukuku-1965, Sh.133-134). TTK'nun 1265'inci maddesi gerekçesinde sigorta poliçesinin, sigorta sözleşmesi için bir muteberlik şartı olmadığı açıklanmış ve poliçenin ancak bir ispat vesikası olduğu belirtilmiştir.

TTK'nun md.4/son hükmü gereğince ticari davalarda dahi deliller ve bunların ikamesi HUMK hükümlerine tabidir. HUMK'nun 288'inci maddesi hükmüne göre bir hakkın doğumu, düşürülmesi, devri, değiştirilmesi, ertelenmesi, ikrarı ve itfası amacıyla yapılan hukuki işlemlerin, yapıldıkları zamanki miktar ve değerleri (2009 tarihi itibarıyla 540,00 TL) geçtiği takdirde senetle (yani yazılı olarak) ispat olunması gerekir. Bu hükme göre 540,00 TL'den fazla bir bedel için yapılan sigorta sözleşmesinin varlığı, sigorta sözleşmesinden cayıldığı veya bu sözleşmenin fesh edildiği iddialarının HUMK'nun anılan maddesi uyarınca tanıkla ispat olanağı yoktur.

Sigorta sözleşmesi oluştuktan sonra, TTK'nun 1263/1 ve 1294 ile 1299'uncu maddeleri hükümlerine göre sigorta ettirenin borcu, sigorta primini ödemek, sigortacının borcu da tehlikenin (rizikonun) gerçekleşmesi halinde tazminat ödemektir. Sigorta sözleşmesi iki yana hak ve borçlar yükleyen bir sözleşme türüdür.

İlke olarak TTK 1267 ve 1295'inci maddelerine göre, önce taraflar arasında sigorta sözleşmesinin oluştuğunun kanıtlanması, daha sonra TTK 1294'üncü maddesi uyarınca primlerin ödenmesi gerekir. Poliçenin düzenlenmesi, sigorta sözleşmesinin bağtlandığını kanıtlayan belgelerden değildir (Y.11.HD nin 24/01/1978 gün 1978/65 K:1978/79).

Sigorta sözleşmeleri, gerek kuruluşunda gerek devamında, gerekse rizikonun gerçekleşmesi aşamasında ve ihbar yükümlülüğü bakımından iyi niyete dayalı sözleşme türlerindedir. Sigorta ettirenin sigorta tazminatını talep edebilmesi için, rizikonun sigorta teminatının başlamasından sonra gerçekleştiğini ve rizikonun gerçekleştiği anda dahi sigorta teminatının devam ettiğini ispat zorundadır (Y.HGK'nun 21/10/1998 gün E:1998/11 K:726).

“Diğer taraftan bir sigorta sözleşmesi döneminin bitmesinden sonra aynı taraflar arasında aynı sigorta konumunda yeni bir sigorta poliçesinin düzenlenmesi, ilk sigortanın devamı yani tecdidi niteliğinde olmayıp yeni bir sigorta sözleşmesi sebebiyle düzenlenen yeni bir poliçe olarak kabul edilmesi” TTK 1294 ve 1295 maddelerinde yapılan değişiklikler gereğidir.

Dosyaya ibraz edilen 29/08/2009 – 29/08/2010 dönemini kapsayan Ticari Kasko Sigorta Poliçesinin ön yüzüne poliçe peşinat ve taksit tutarlarının,

Peşinat	29/08/2009	223,51 TL
1.Taksit	29/09/2009	134,10 TL
2.Taksit	29/10/2009	134,10 TL
3.Taksit	29/11/2009	134,10 TL
4.Taksit	29/12/2009	134,10 TL
5.Taksit	29/01/2010	134,10 TL

tarihlerinde taksitler halinde ödeneceği ve özel koşul adı altında aynen; “Peşin ödeneceği kararlaştırılmış primin tamamı, taksitle ödemelerde ilk taksit (peşinat) ödenmedikçe poliçe teslim edilmiş olsa dahi sigortacının sorumluluğu başlamaz. Poliçede gösterilen ödeme tarihleri kesin tarihler olup, ödemelerin en geç bu tarihlerin bitimine kadar kesinlikle/mutlaka yapılması gerekir” denilerek primin ödenmemesi halinde sigortacının sorumluluğunun başlamayacağı belirtilmiştir. Nitekim poliçenin eki kabul edilen “Kara Taşıtları Kasko Sigortası Genel Şartlarının” C-Çeşitli Hükümler başlıklı bölümünün C.1.Sigorta Priminin Ödenmesi ve Sigortacının Sorumluluğunun Başlaması bölümünde aynı ilke yer almıştır.

Somut olayda, taraflar arasındaki önceki Kasko Sigorta ilişkisi bir kısım poliçeler için 10/08/2009 ve bir kısım poliçeler için ise 29/08/2009 tarihinde saat 12 de sona ermiştir. Yeni sigorta sözleşmesi dönemi 10/08/2009 ve 29/08/2009 saat 12 de başlayıp 10/08/2010 ve 29/08/2010 saat 12 de sona erecektir. Yeni dönem için sigorta sözleşmesinin başladığı ve bu döneme ilişkin poliçelerin düzenlendiği konusunda taraflar arasında bir uyuşmazlık bulunmamaktadır.

Sigorta ettirenin komisyona hitaben kaleme aldığı dilekçesinin 2. sayfa 3. paragrafında “09/09/2009 tarihinde sel felaketi sebebiyle sigorta poliçeleri aklımıza geldi. 09/09/2009 tarihinde Sigortaya ödenmek üzere hesabımıza 15.000 TL yatırdık bu para sigortacı tarafından alındı.” demiştir.

Tamamı veya peşinatı rizikodan sonra yatırılan primin, sigortacı tarafından alınması halinde dahi sigortacı, TTK 1295 maddesi (Sigortacının sorumluluğu primin veya ilk taksitin ödendiği tarihten başlar) hükmü, taraflar arasında meri sigorta poliçesi ve Kara Taşıtları Kasko

Sigortası Genel Şartlarının C-Çeşitli Hükümler C.1 hükmü gereğince primin yatırılmasından önceki tarihlerde meydana gelen rizikolardan sorumlu olmaz.

Yargıtay 11 Hukuku Dairesi emsal bir olayda aynı ilkeleri benimsemiştir:“Taraflar arasındaki uyuşmazlık, davacıya ait aracın kasko sigortasının yenilenmesinin oluşup oluşmadığına ilişkindir. Davacıya ait araç 07/08/1997 - 07/08/1998 dönemi için bir yıllığına sigorta edilmiş ve bu sigorta süresi sona ermiştir. Davalı sigorta şirketi ikinci yıl için 07/08/1998 - 07/08/1999 dönemine ilişkin olarak 07/08/1998 tarihinde yeni bir sigorta poliçesi düzenlemiş ise de, ikinci poliçenin ilk sigorta primi, hasar tarihinden sonra ödenmiştir. İkinci poliçede “Yenileme” sözcüğü kullanılması, sözleşme hukuku anlamında bir yenileme değildir. İlk sigortaya göre, hasarsızlık nedeniyle davacı yararına daha az prim istemeyi öngören bir ibaredir. Dosyada mevcut poliçe örneğinde ilk primin ödenmeden sorumluluğun başlamayacağı açıkça öngörülmüş bulunmaktadır. Davacının bizzat sigorta işlemlerini takip edip, ikinci yıl için sigortasını yaptırmayı ve sigorta primini zamanında ödemesi zorunludur. Somut olayda, davacının yeni poliçenin sigorta primini hasardan önce ödemediği ve davalının sorumluluğunun başlamadığının kabulüyle davanın reddine karar verilmesi gerekirken, yazılı şekilde davanın kabulü doğru bulunmadığından kararın Bozulmasına” (Y.11.HD’nin 22/02/2001 gün E:2000/10557 K:2001/1501 Özel Kartondan, Yayınlanmamıştır) yönünde karar verilmiştir.

Somut olayda yeni dönem sigorta ilişkisi, 10/08/2009 ve 29/08/2009 tarihinde başlayacaktır. Bu tarihler itibariyle yeni dönem için, sigorta ilişkisinin başladığı konusunda yanlar arasında bir uyuşmazlık bulunmamaktadır. Sigorta sözleşmesi yapıp peşinatın akit yapılır yapılmaz ödenmesi, TTK. 1295. Maddesi, taraflar arasında meri sigorta poliçesi prim ödeme klozu ve Kara Taşıtları Kasko Sigortası Genel Şartlarının C-Çeşitli Hükümler C.1 maddesi hükmü gereğidir. Riziko 09/09/2009 tarihinde gerçekleşmiş ve peşinat rizikodan sonra ödenmiştir. Sigortacı bakımından sorumluluk doğmamıştır. Sigortacının lütuf ödemesinde bulunmuş olması,1295’inci maddenin ortadan kaldırıldığı, prim ödenmese bile sigortacının sorumluluğu başlar şeklinde yorumlanamaz. Böyle bir yorum kanuna aykırı bir yorum olacaktır.

Diğer taraftan talep sahibi, yapılan lütuf ödemesinden sonra verdiği ibranamenin müzayaka altında iken alındığını, ibranamenin muteber olmadığını, sigortacının hasar tazminatını ödemekle mükellef olduğunu iddia etmiştir. 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu’nun 30/15 maddesinde “Hakemlerin sadece kendilerine verilen evrak üzerinde karar verebilecekleri” belirtilmiştir. Talep sahibinin delil olarak sunduğu belge ve bilgiler arasında müzayakayı kanıtlayıcı delil ibraz edilmemiş, müzayaka iddiası kanıtlanamamıştır. Diğer yandan bir önceki paragrafta açıklandığı gibi, bu lütuf ödemesi, TTK 1295 maddesinde yazılı peşinat ödenmedikçe sigortacının sorumluluğu başlamaz kuralını, somut poliçede taraflarca kararlaştırılmış prim ödeme klozunu ve Kara Taşıtları Kasko Sigortası Genel Şartlarının C-Çeşitli Hükümler C.1 hükmünü ortadan kaldırmayacağından, talep sahibinin bu yöndeki talepleri heyetimizce kabul edilir olarak değerlendirilmemiştir.

Yine başvuru sahibinin poliçelerin teslim edilmediği ve primin bu nedenle ödenemediği yönündeki iddiasının, mevcut yasal düzenleme ve gayri kabili rücu olarak imzaladığı ibraname karşısında bir değerinin bulunmadığı heyetimizce tespit edilmiştir. Poliçenin sigortacı tarafından sigorta ettirene teslimi sigortacıya yüklenmiş bir sorumluluk olmakla birlikte, sigorta ettiren tarafından gayri kabili rücu kaydıyla imzalanan ibranamede “...teminatın başlaması için hasardan önce ödenmesi şart olan prim ödemesini hasar meydana geldikten sonra yatırmamıza ve bu nedenle teminatın başlamamasına karşın..” demek suretiyle başvuru sahibi tarafından sigorta sözleşmesinin varlığı, kabul, buna karşın

primin ödenmediği ve teminatın başlamadığı ikrar edilmiş ve artık poliçenin teslim edilip edilmediği hususu ayrıca araştırmaya muhtaç bir husus olmaktan çıkmıştır.

Hüküm

- 1- Başvuru sahibi Limited Şirketinin taleplerinin ve açmış olduğu hakem davasının REDDİNE,
- 2- Başvuru sahibinin yaptığı masrafların üzerinde bırakılmasına,
- 3- Aleyhine Başvuru Yapılan Sigorta Kuruluşu (Davalı) avukat ile temsil edilmediğinden Aleyhine Başvuru Yapılan Sigorta Kuruluşu (Davalı) lehine avukatlık ücreti takdirine gerek bulunmadığına ve yaptığı masrafların kendi üzerinde bırakılmasına,
- 4- Dosyanın Yetkili-Görevli Mahkemeye gönderilmesine,

5684 sayılı Sigortacılık Kanunu'nun 30'uncu maddesinin 16'ncı fıkrası uyarınca 13/01/2010 tarihinde Yargıtay yolu açık olmak üzere oybirliği ile karar verildi.

* * *

• **08.02.2010 Tarih ve K-2010/27 Sayılı Hakem Kararı**

Başvuruda Belirtilen Talep

Davacı dava dilekçesinde, adına kayıtlı olan ... plakalı aracı ile 25.10.2009 günü eşi ile birlikte Fenerbahçe – Galatasaray maçını izlemek üzere Kadıköy’e gittiğini ve akşam olması nedeniyle aracındaki çizikleri fark edemediğini, sabah işe giderken maç esnasında taraftarların yaptıkları çizikleri gördüğünü ve bu nedenle de hasar tutarı olan 1.850.00.- TL'nin ... Sigorta A.Ş. nden tahsilini talep etmiştir.

Değerlendirme

Dava dosyası içerisinde bulunan motorlu araç trafik tescil belgesine göre:

- ... plakalı,
- ... marka , ... tipindeki,
- 1999 model,
- Hususi otomobil,

Davacı adına kayıtlı ve tescilli bulunmaktadır.

Bu nedenle ... Karayolları Trafik Kanununun 3.maddesine göre araç sahibi sıfatı ile işleten olup dava açma ve açılan davada taraf olma sıfatına sahip bulunmaktadır.

Davacıya ait araç için davalı sigorta şirketinin düzenlemiş olduğu kasko sigorta poliçesi:

Davalı Sigorta Şirketi düzenlemiş bulunduğu kasko sigorta poliçesi ile Davacıya ait bulunan;

- ... plakalı,
- ... marka , ... tipindeki,
- 1999 model,
- Hususi otomobili,

07.08.2009 – 07.08.2010 tarihleri arası için 10.800.00.- TL değer üzerinden sigortalamıştır.

Kasko Sigorta poliçesi ile sigortacı, sigortalının karayolunda kullanılabilen motorlu, motorsuz taşıtlarını, römork veya karavanlar ile iş makinelerinden ve lastik tekerlekli traktörlerden doğan menfaatini aşağıdaki tehlikeler dolayısıyla ihlali sonucu uğrayacağı maddi zararları karşılamaktadır.

Bunlar;

- a) Aracın karayolunda kullanılabilen motorlu, motorsuz taşıtlarla çarpışması,
- b) Gerek hareket gerek durma halinde iken sigortalının veya aracı kullananın iradesi dışında araca ani ve harici etkiler neticesinde sabit veya hareketli bir cismin çarpması veya aracın böyle bir cisme çarpması, devrilmesi, düşmesi, yuvarlanması gibi kazalar,
- c) **Üçüncü kişilerin kötü niyet veya muziplikle yaptıkları hareketler,**
- d) Aracın yanması,
- e) Aracın çalınması veya çalınmaya teşebbüs edilmesidir.

Dava konusu hasarın meydana geliş şekli:

Davacı kendi adına kayıtlı ve tescilli olup Davalı Şirkete de kasko poliçesi ile sigortalı olan ... plakalı aracı ile 25.10.2009 günü eşi ile birlikte Fenerbahçe – Galatasaray maçını izlemek üzere Kadıköy’e gitmiş ve aracını park etmiş, park edildiği yerde aracı kimliği belirsiz kişiler sert bir cisimle çeşitli yerlerinden çizmişlerdir.

25.10.2009 günü saat 19.00 – 20.45 saatleri arasında Fenerbahçe Saracoğlu Stadında Fenerbahçe – Galatasaray maçı yapılmıştır. Dosya içerisinde fotoğraflar incelendiğinde aracın kaportasının muhtelif yerlerinden sert bir cisimle çizilmiş olduğu görülmektedir.

Bu hasarın araç park halinde iken kimliği belirsiz kişilerce yapılması mümkün bulunmaktadır.

Davalı sigorta şirketinin davacının aracında meydana gelmiş bulunan hasarı ödememe nedeni:

Davalı Sigorta Şirketi davaya karşı vermiş olduğu cevapta :

“ fotoğraflardan görüleceği üzere araç kaportasının bazı bölümlerinin macunlu olması , başka bir ifade ile aracın boyatılmaya hazır olması eksper raporunda tazminatın beyana dayanması sebebi ile ödeme takdirinin şirketimize bırakılması ve olay ile ilgili resmi bir belge bulunmaması sebebi ile talebin reddi uygun görülmüştür. “

beyanında bulunulmuştur.

Davacının talebinin değerlendirilmesi:

Davacıya ait plakalı araç Davalı Şirkete kasko poliçesi ile sigortalı bulunmaktadır. Sigorta teminatı 25.10.2009 tarihinde meydana gelmiş bulunan dava konusu hasarı kapsamaktadır.

Davalı Şirket, davacının hasarı bildirdiği tarihte araç kaportasının bazı bölümlerinin macunlu olduğunu ve dolayısı ile aracın daha önce hasarlandığını, hasar ile ilgili olarak resmi bir belge düzenlenmediğini, bu nedenle tazminatın ödenemeyeceğini bildirmiştir.

Aracın fotoğrafları incelendiğinde, kaportasının arka tampon üstü ile bagaj kapağının üstünün bir kısmının talep konusu hasardan önce oluşmuş hasar nedeniyle veya boya yapmak üzere macunlanmış olduğu görülmektedir. Buna göre Davacının aracın bu kısmını boyatmak üzere hazırlık yaptığı bu kısmın boyatılmasının ise hasarla illiyet bağı olmadığı anlaşılmıştır.

Aracın kaportası 25.10.2009 günü kimliği tespit edilemeyen kişilerce muhtelif yerlerinden boya yaptırmayı gerektirecek oranda çizilmiştir. Bu çizikler kasko poliçesi genel şartlarının teminat kapsamını belirlemiş olan 1.maddesi gereğince Üçüncü kişilerin kötü niyet veya muziplikle yaptıkları hareketler, sonucunda olduğundan teminat kapsamındadır. Buna göre kaportadaki çizilmiş olan yerlerdeki hasarın ödenmesi gerekmektedir.

Bunun yanı sıra Davalı Şirket Davacının bu hasar nedeniyle resmi tutanakta düzenletmemiş bulunduğunu bu nedenle de talebin teminat dışında bulunduğunu iddia etmiştir. Karayolları Trafik Kanununun 81.maddesi gereğince yalnızca maddi hasarlı trafik kazalarında kazaya karışanlar trafik kaza düzenletmeden kaza yerinden ayrılabilirler. Sözleşme şartı niteliğindeki

Kasko poliçesi genel şartları arasında trafik kaza raporu düzenleme şartı da bulunmamaktadır. Araç üzerinde hasar tespitini yapan eksperde sigortalının beyanı çerçevesinde değerlendirme yapmış ve hasarın poliçe teminatı dışında kaldığına dair bir tespitte bulunmamıştır.

Sigorta sözleşmeleri gerek kuruluşları sırasında, gerek devamlarında, gerekse rizikonun gerçekleşmesinden sonraki ihbar yükümlülükleri bakımından iyi niyet esasına dayalı sözleşme türlerindedir. Taraflar arasında geçerli bir sigorta ilişkisi kurulduktan sonra oluşan rizikolardan sigortacı sorumlu olduğu gibi, TTK' nun 1282. maddesi hükmüne göre, kural olarak rizikonun teminat dışında kaldığına ilişkin iddianın sigortacı tarafından kanıtlanması gerekmektedir. Ancak, olayın sigortalının iddia ettiği şekilde değil de, sigortacının iddia ettiği şekilde gerçekleşmiş olması halinde ise, bu oluş şeklinin Kasko Sigortası Genel Şartlarının A.5. maddesinde sayılan teminat dışında kalan hallerden olması gerekmektedir. İlkeler bu şekilde olmakla beraber; sigortalı Kasko Poliçesi Genel Şartlarının 1.5 maddesi ve TTK' nun 1292/3. maddesi uyarınca rizikonun gerçekleştiğine dair doğru ihbarda bulunma mükellefiyetini kasten yerine getirmez veya iyi niyet kurallarına aykırı şekilde sigorta teminatı dışında kalan bir hususu teminat içinde kalacak şekilde ihbar ederse ispat külfeti yer değiştirip, oluşan rizikonun teminat içinde kaldığının ispatı külfeti sigortalıya geçer.

Bu hukuki düzenlemeye göre uyuşmazlık değerlendirildiğinde: Davacının dava konusu talebini teşkil eden 25.10.2009 tarihindeki hasarın oluş şekli ile bunun sonucunda araçta bulunan hasarlar arasında uyum bulunmaktadır. Davacının hasarın oluş şekli konusunda doğru beyanda bulunmadığı ispatlanamamıştır.

Bu nedenle Davacının dava konusu talebinin kasko sigorta poliçesi teminatında olduğu sonucuna varılmıştır.

Davacıya ait araçta meydana gelmiş bulunan hasar miktarı:

Davacı aracındaki hasarın onarılması için İstanbul / İkitelli Organize Sanayi Bölgesindeki ... Oto adlı tamirhaneye götürmüş ve Davalı Sigorta Şirketinin tayin etmiş olduğu eksper tarafından da araç burada 26.10.2009 tarihinde görülmüştür.

Aracın daha önce boya yaptırmak amacıyla macunlanmış bagaj kapağının boyanması gideri hariç tutularak hasar tutarı aşağıda belirtilmiştir.

Kaporta işçiliği	:	180.00.-,
Boya işçiliği	:	1.500.00.-,
Elektrik işçiliği	:	60.00.-,
Cam + kilit + döşeme işçiliği	:	<u>140.00.,</u>
Toplam		1.880.00.- TL sıdır.

Dava, kasko sigorta poliçesinden kaynaklanan tazminat istemine ilişkindir. Sigortacı kasko sigorta sözleşmesinden kaynaklanan tazmin borcunu yerine getirirken sigorta ettirenin gerçek zararını gidermekle yükümlü olduğundan, aracın tamiri sonucu kanun gereği ödenmek zorunda bulunan ve bu nedenle sigorta ettirenin gerçek zararını oluşturan katma değer vergisinin de hesaplayarak ödemesi gereken tazminat miktarına dahil etmesi kanun gereğidir.

Ancak Davacı tarafından aracın onarım giderinin KDV tutarı talep edilmemiş bulunduğundan hasar miktarına KDV tutarı dahil edilmemiştir.

Sonuç:

1 – Davacıya ait olup Davalı Şirkete kasko poliçesi ile sigortalı olan ... plakalı araçta 25.10.2009 tarihinde meydana gelmiş bulunan hasar sigorta poliçesi teminatındadır.

2 - Davacının aracında meydana gelmiş bulunan 1.850.00. - TL hasar tutarının Davalıdan alınarak Davacıya verilmesine,

3 – Davacının yatırmış olduğu 30.00.- TL Komisyon harç ücretinin Davalıdan alınarak Davacıya verilmesine,

4 – Davacı tarafından faiz talebinde bulunulmadığından ve avukat ile de temsil edilmediğinden faiz ve avukatlık ücreti takdirine gerek bulunmadığına,

kesin olarak karar verildi. 08.02.2010

* * *

• 29.12.2009 Tarih ve K-2009/18 Sayılı Hakem Heyeti Kararı

Başvuruda Belirtilen Talep

Sigorta şirketi tarafından eksik ödendiği iddia edilen bakiye 15.000-TL tutarında tazminatın ödenmesi talebinden ibarettir.

Başvuru Sahibinin İddiaları

Sigortalı ... Sanayi ve Tic. Ltd. Şti. yetkilisi ... tarafından Sigorta Tahkim Komisyonu'na yazılan 10.11.2009 tarihli yazısında; ... Sigorta AŞ ile hasarın 25.000.-TL olarak ödenmesinde sözlü olarak mutabık kaldıklarını, ancak ... Sigorta AŞ'nin ödeme ve yazılı mutabakatın imzalanması noktasında 20.000-TL üzerinden ödemeyi kabul ve gerçekleştirdiğini, bu nedenle, ... Sigorta AŞ ile imzaladıkları mutabakatnamede fazlaya ilişkin hakkını saklı tuttuklarını, aracının piyasa rayiç bedelinin 35.000.-TL olduğu ve ... Sigorta AŞ tarafından yapılan ödeme düşüldükten sonra 15.000.-TL. daha ödenmesi gerektiği yönünde iddiaları mevcuttur.

Sigorta Kuruluşunun Ortaya Koyduğu Savunmalar

... Sigorta AŞ'nin, Sigorta Tahkim Komisyonu'na yazdığı 20.11.2009 tarih ve ... sayılı yazıda;

- 1) Şirketleri tarafından ... numaralı ... Kasko Sigortası Poliçesi ile sigorta teminatı altına alınmış olan ... Sanayi ve Tic. Ltd. Şti.'ne ait ... plakalı araçta 06.08.2009 tarihinde meydana gelen hasara ilişkin olarak ... numaralı hasar dosyasının açılmış olduğu,
- 2) Sigortalı aracın hareket halinde iken olay yerinde direğe çarpması nedeniyle yanarak hasar görmüş olduğu,
- 3) Kasko poliçesi şartlarında sigortalı aracın "kiralık olarak kullanılmamasına" yönelik özel not olması dolayısıyla, sigortalı firmanın kiralama işleriyle uğraşması, aracın komple yanması ve hasarın şekil ile niteliği nedeniyle araştırma gereği duyulduğu,
- 4) Düzenlenen yangın raporunda itfaiyeyi arayan kişinin sürücü veya sigortalı değil, olay yerine yakın bir vatandaş olduğunun tespit edilmiş olduğu, hasarı inceleyen mahkeme bilirkişisi tarafından da "aracın çarpmadan mütevellit değil harici bir madde nedeni ile yanmış olduğunun" belirlenmiş olduğu,
- 5) Eksper tarafından yapılan incelemede aracın direğe çarptığının ifade edilmesine rağmen kaput üzerinde herhangi bir hasar izine rastlanmadığı, yangın çıkmasını engelleyen şok kaptörü bulunması nedeni ile almış olduğu darbeden ötürü yanma olasılığının bulunmadığının tespit edilmiş olduğu,
- 6) Olayın oluş şeklindeki tüm olumsuzluklara rağmen sigortalılarının ısrarı, aralarındaki iş münasebeti ve şirketlerinin memnuniyet prensibi gereği, şirketleri tarafından Ex-Gratia (lütuf ödemesi) olarak değerlendirme yapıldığı ve sigortalıları ile 25.000.-TL'si ödenmesi konusunda sözlü olarak mutabakata varılmış olduğu, araç sovtajının sigortalılarında bırakılarak 20.000.-TL'si ödeme yapılmış olduğu,
- 7) Yazıları ekinde göndermiş oldukları Yargıtay kararından da anlaşılacağı üzere Ex-Gratia ödemelerinde gerçek zararı miktarının ödenmesi zorunluluğunun bulunmamakta olduğu,

- 8) Araç sovtajının kendisinde bırakılması ve Ex-Gratia olarak 20.000.-TL ödenmesi konusunda sözlü olarak mutabakata varılmasına rağmen sigortalılarının ödeme makbuzu ve ibraname üzerine dava haklarını saklı tuttuğuna dair not yazmış ve ödemeyi almış olduğu, belirtmiş oldukları tüm olumsuzluklara karşın tazminat bedelini ödemeye karar veren Şirketlerinin iyi niyetini suistimal ederek, sözlü olarak mutabakat yapan ve ödeme aşamasında verilen bu sözden cayan sigortalılarının iyi niyetli olmadıklarını düşünmekte olduklarını,
- 9) Yazıları ekinde göndermiş oldukları ... numaralı hasar dosyasının içerisindeki belgeler arasında yer alan bilirkişi, yangın ve ekspertiz raporları ile hasar fotoğrafları incelendiğinde, inceleme konusu olayın tüm olumsuzluklarının açıkça görüleceği,
- 10) Sigortalıları ile varmış oldukları sözlü mutabakata istinaden sovtaj sigortalıda bırakılarak kendilerine Ex-Gratia olarak 20.000.-TL'si kasko tazminatı ödenerek Şirketlerince tüm yükümlülüklerinin yerine getirilmiş olduğu,

hususları ifade edilerek, belirtilen nedenlerle ... Sanayi ve Tic. Ltd. Şti'nin haksız olan talebinin reddine karar verilmesi talep edilmiştir.

Uyuşmazlığa Uygulanacak Hükümler

- a. Türk Ticaret Kanunu'nun 1299. maddesi, ve ilgili diğer hükümleri,
- b. 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu'nun 22. ve 32.maddesi ile ilgili diğer hükümleri,
- c. Kara Taşıtları Kasko Sigortası Genel Şartları A.1 maddesi ile B.3.3.1.2. maddesi. Ve ilgili diğer hükümleri,
- d. Borçlar Kanunu, HUMK, Medeni Kanun ilgili hükümleri

Değerlendirme

Dosyada sunulan bilgi ve belgelerden anlaşıldığı kadarıyla, ihtilaf konusu hasarın sigorta teminatı içerisine girdiği noktada tereddütler yaratacak emareler bulunmakla birlikte; Başvuru Sahibi ile Aleyhine Başvuru Yapılan ... Sigorta AŞ arasında imzalanmış tarihsiz "İbraname_Mutabakatname ve Tazminat Makbuz"u ile tarafların hasarın ödenmesi konusunda mutabık kalmış olması ve Aleyhine Başvuru yapılan ... Sigorta AŞ'nin, söz konusu belgede hasarın teminat içerisinde bulunmadığı ve ödemenin bir lütf ödemesi (ex-gratia) olarak gerçekleştirildiği yönünden herhangi bir açıklama/ihtirazi kayıt düşmemiş olması karşısında, Heyetimiz, söz konusu başvuruda, hasarın teminat kapsamında bir hasar olup olmadığı yönünden herhangi bir değerlendirmeye girişmemiştir.

Buna karşılık, Başvuru Sahibi'nin fazlaya ilişkin talep haklarını saklı tutarak söz konusu belgeyi imzalamış olması karşısında, bu belge Başvuru Sahibi açısından bir makbuz olarak kabul edilerek, Başvuru Formunda talep edilen fazlaya ilişkin tutar yönünden başvurunun değerlendirilmesine geçilmiştir. Ancak, Başvuru Sahibinin, Başvuru Formunda talep tutarına ilişkin olarak herhangi bir faiz talebi bulunmadığından, Heyetimiz bu yönden bir değerlendirmeye girişmemiştir.

Bu çerçevede, öncelikle aracın hasar tarihindeki piyasa değeri konusunda bir değerlendirme yapılmış ve buna göre aracın piyasa değeri, ... Ekspertiz Hz. Ltd. Şti. tarafından hazırlanmış 03.09.2009 tarihli bağımsız eksper raporunda tespit edildiği üzere, 30.000.-TL olarak kabul edilmiştir. Bağımsız eksper raporu, 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu 22.maddesinin 17.fıkrası

gereğince delil niteliğinde kabul edilmesinden hareketle piyasa rayicinin tespitinde esas alınmıştır.

Ardından Heyetimizce, Aleyhine Başvuru yapılan ... Sigorta AŞ'nin sovtaj uygulaması değerlendirilmiştir. Aleyhine Başvuru yapılan ... Sigorta AŞ'nin sovtaj uygulaması; Başvuru Sahibinin başvuru ve onayına dayanmadığı ve tam tersine Başvuru Sahibini aracını Sigortacıya bırakma iradesini kullandığı, dosyada mevcut Başvuru Sahibinin Sigorta Tahkim Komisyonu'na gönderdiği tarihsiz EK1 olarak ifade edilen yazısından anlaşılmalı olmakla, Kasko Genel Şartları 3.3.1.2. maddesine aykırı bir uygulama olarak değerlendirilmiştir.

Son olarak, Aleyhine Başvuru yapılan ... Sigorta Şirketinin, Başvuru Sahibine 20.000.-TL ödeme yaptığı dosya kapsamından anlaşılmaktadır.

Bu durumda, Başvuru Sahibi'nin talep edebileceği ilave tutarın, pert olan aracın piyasa rayici olan 30.000.-TL.'dan, ödenen tutarın düşülmesinden sonra kalan 10.000.-TL. olduğu sonucuna varılmıştır.

Gerekçeli Karar ve Hukuki Dayanak

Dosyadaki belgeler, tarafların iddia ve savunmaları birlikte değerlendirildiğinde;

Başvuru sahibine ait sigortalı aracın meydana gelen trafik kazası sonucu yanarak pert-total haline geldiği, hasarın resmi tutanakta belirtilen şekilde olmadığını aleyhine başvuru yapılan şirketin ispat etmesi gerektiği, aleyhine başvuru yapılan şirketin hasarın beyan edilen şekilde olmadığını iddia ile araştırma yaptırdığı ve raporda hasarın beyan edilen şekilde olmadığını iddia edildiği, ancak bu iddiadan vazgeçerek sigortalıya 20.000 TL. tazminat ödemesi yapıldığı, düzenlenen ibranamede "ex gratia-lütuf ödemesi" açıklamasına yer verilmediği, bu durumun hasarın teminat dahilinde kabul edildiği anlamına gelmesi nedeniyle hasarın meydana geliş şekli ile ilgili olarak heyetçe ek inceleme yapılmaya gerek duyulmadığı, ibranamede başvuru sahibinin fazlaya ilişkin haklarını saklı tuttuğu, hasar tarihinde araç rayiç değeri olan 30.000,00 TL'nin 20.000,00 TL.sinin aleyhine başvuru yapılan tarafça başvuru sahibine ödendiği belirlenmekle, başvurunun kısmen kabulüne karar verilmesi gerektiği kanaatine varılmıştır.

Ayrıca, başvuru sahibinin pert-total halindeki hasarlı aracı talep etmediği, ibraname metninden araç sovtajının aleyhine başvuru yapılan şirkete bırakılacağına kararlaştırılmış olduğu ve bu husustaki yerleşik Yargıtay kararları gereğince, hasarlı araç mülkiyetinin aleyhine başvuru yapılan şirkete bırakılması gerektiği kanaatine varılmıştır.

Sonuç

Yukarıda izah edildiği üzere ;

BAŞVURUNUN KISMEN KABULÜNE,

- 1- 10.000,00 TL. tazminatın aleyhine başvuru yapılan şirketten tahsili ile başvuru sahibine verilmesine,
- 2- Başvuru sahibinin dilekçesinde faiz talebi yer almadığından, faiz konusunda karar vermeye mahal olmadığına,

- 3- Dava konusu olup, başvuru sahibinin mülkiyetinde bulunan ... plakalı aracın aleyhine başvuru yapılan şirkete teslimi ve mülkiyetinin aleyhine başvuru yapılan şirkete devrine,
- 4- Aşan talebin reddine,
- 5- Başvuru sahibinin sarf etmiş olduğu 90,00 TL.lık başvuru masrafının haklılık oranına göre 2/3'ünün aleyhine başvuru yapılan şirketten alınarak başvuru sahibine verilmesine, 1/3'ünün başvuru sahibi üzerinde bırakılmasına,
- 6- Taraflar vekille temsil olunmadığından, ücreti vekalet takdirine mahal olmadığına,

5684 sayılı Sigortacılık Kanunu'nun 30.maddesinin 16.fıkrası uyarınca kesin olarak oy birliği ile karar verilmiştir.

* * *

II. KARAYOLLARI MOTORLU ARAÇLAR ZORUNLU MALİ SORUMLULUK (TRAFİK) SİGORTASI POLİÇESİNDEN DOĞAN UYUŞMAZLIKLARA İLİŞKİN KARARLAR

• 15.02.2010 Tarih ve K-2010/25 Sayılı Hakem Heyeti Kararı

Başvuruda Belirtilen Talep

Davacı, Sigorta Tahkim Komisyonu'na yapmış olduğu 01.12.2009 tarihli başvurusunda, 30.08.2009 tarihli kazanın meydana gelmesinde davalı şirkete Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mali Sorumluluk Sigorta Poliçesi ile sigortalı ... plakalı aracın tam kusurlu olduğunu, bu aracın sürücüsünün kusurunu tutanakta kabul ettiğini, aracının tamiri için 2.324 TL sarf ettiğini beyan etmiş ve bu meblağı davalı şirketten talep etmiştir.

Başvuru Sahibinin İddiaları

Başvuru sahibi davacı Sigorta Tahkim Komisyonuna sunmuş olduğu 1.12.2009 tarihli dilekçesinde özetle ;

A-30.08.2009 tarihinde plakalı aracı ile Giresun İli Batlama mevkiinde bulunan Yaramanlar Petrol İstasyonu yönünde hareket halinde iken karşı taraftan gelen ... plakalı aracın şerit tecavüzünde bulunması nedeniyle kendi aracının şoförünün direksiyonu sağa kırmamasıyla aracın sağda bulunan tretuvara çıktığını, olay yerine trafik ekibi çağrıldığını, gelen ekibin “rapor tutarsak ceza yazmamız gerekir, kendi aranızda tutanak tutabilirsiniz ayrıca bu kazada da ... plakalı araç kusurludur diyerek olay yerinden ayrıldığını,

B-Olaydan iki gün sonra sigorta eksperinin geldiğini, araçlarını yaptırmaya başlamalarının söylendiğini buna göre aracın tamiratını başlattıklarını, birkaç gün sonra sigorta şirketinden başka bir kişinin geldiğini, birlikte kaza mahalline gittiklerini, gelen kişinin kaza mahallinin fotoğraflarını çektiğini, kendisinin beyanlarını aldığını,

C-Daha sonra sigorta şirketinden 16.10.2009 tarihinde gelen yazı ile çarpışma olmaması nedeniyle hasar bedelinin ödenmeyeceğinin kendilerine bildirildiğini,

D-Karşı tarafta fazla hasar olmamasına rağmen o aracın tamponunun köşesinin aslında kendi araçlarına dokunduğunu, kazanın oluş şekline ilişkin tanıklarının bulunduğunu, olaya taksit müşterisinin de tanık olduğunu,

E-Bu kazada, karşı taraf plakalı aracın sürücüsünün kusurlu olduğunu kabul ettiğini ancak A.Ş'nin çarpışma ve hasar yoktur diye kaza olmamış gibi görüp hasar tutarını ödemediğini ileri sürmüştür.

Sigorta Kuruluşunun Ortaya Koyduğu Savunmalar

Sigorta Şirketi tarafından Komisyona ulaştırılan 09.12.2009 tarihli yazılı açıklamada özetle;

A-Poliçenin 24.5.2009-24.05.2010 vadeli olduğu, tahkim kaydını ihtiva etmediği, şirketin Tahkim Komisyonu'na üyelik tarihinden önce tanzim edilmiş poliçeler nedeniyle ortaya çıkacak ihtilaflarda Tahkim Komisyonuna başvurulmasına ve uyuşmazlığın tahkimde çözümlenmesine muvafakatın olmadığı,

B-....'a ait plakalı aracın numaralı Karayolu Motorlu Araçlar Zorunlu Mali Sorumluluk Sigorta Poliçesi ile şirketlerine sigortalı olduğu,

C-.... plakalı sigortalı araç ile plakalı araçların 30.8.2009 tarihli anlaşmalı tutanak düzenledikleri,

D- Başvuru sahibinin başvurusu üzerine ekspertiz ve araştırma çalışması yapıldığı, sunulan tutanağın incelendiği ve meydana gelen olayın Karayolları Trafik Kanunu ve Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası kapsamında temin edilecek bir kaza (çarpma –çarpılma) olmadığından reddine karar verildiği,

E-Maddi Hasarlı Trafik Kazası Tespit Tutanağı'nın kazaya karışan araçların her ikisinin maddi zarara uğraması durumunda tanzim edilebilecek bir tutanak olduğu,oyssa tutanakta sigortalıları araçta hiçbir maddi zararın olmadığı görüldüğü,

F-Olay yerinde keşif yapan Emekli Başkomiser Trafik Teknik Bilirkişi Araştırma Görevlisi'nun kazanın tek tarafı olduğu kanaatine vardığı, çevrede yapılan araştırmada da kazanın tek tarafı meydana geldiğinin tespit edildiği,kazada sübut delillerinin bulunmadığı,bir an için kazanın tutanakta belirtildiği gibi meydana geldiğinin kabul edilmesi halinde dahi karşı tarafın aracının kusurlu olması gerektiği,

G-Ayrıca gerek sigortalı araç sürücüsünün, gerek karşı taraf sürücüsü'in “her iki aracın birbirine teması, çarpması olmadı ve her iki araç birbiri ile çarpışmamıştır” beyanlarının bulunduğu tüm bu nedenlerle zararın trafik poliçesinden karşılanmasının mümkün olmadığı ileri sürülmüştür.

Uyuşmazlığa Uygulanacak Hükümler

5684 sayılı Sigortacılık Kanunu, Karayolları Trafik Kanunu,Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu,Türk Medeni Kanunu Genel Hükümleri,Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mali Mesuliyet Sigortası Genel Şartları,Borçlar Kanunu,Sigortacılıkta Tahkime İlişkin Yönetmelik,TC Hazine Müsteşarlığı Sigortacılık Genel Müdürlüğü'nce yayınlanmış bulunan 2007/27 sayılı Genelge.

Değerlendirme

Öncelikli olarak davalı tarafın, uyuşmazlığın çözümünün hakem heyetinin görevine girmediği yönünde itirazı bulunmaktadır. Bu husus heyetimiz tarafından görüşülmüş ve itirazın reddi gerektiği yönünde görüş birliğine varılarak işin esasına girilmiştir

Taraflar arasındaki hukuki uyuşmazlık; ... plakalı araç ile ... plakalı araç arasında 30.08.2009 tarihinde meydana geldiği iddia edilen kazada, ... plakalı aracın sigortacısı ...'nin sigorta bedelini ödemekle yükümlü olup olmadığı noktasındadır.

Davacı, davasını Maddi Hasarlı Trafik Kaza Tutanağında ... plakalı araç sürücüsü'ın kazanın meydana gelmesinde hatalı olduğunu kabul etmesine dayandırmaktadır.Karayolları Trafik Kanunu'nun 81.maddesi son fıkrasına göre “*Yalnız maddi hasar meydana gelen kazalarda,kazaya dahil kişilerin tümü,yetkili ve görevli kişinin gelmesine lüzum görmezlerse,bunu aralarında yazılı olarak saptamak suretiyle kaza yerinden ayrılabilirler.*” Karayolları Trafik Yönetmeliğininin 152./2 fıkrasında da “*Kazaya karışan kişilerin tümü,*

yetkililerin gelmesine gerek görmez ve anlaşılırsa, durumu aralarında yazılı olarak tespit etmek suretiyle olay yerinden ayrılabilirler. Bu şekilde bir anlaşma ile olay yerinden ayrılmış olan taraflar, meydana gelen zararın kendilerince doğrudan veya sigortaları tarafından karşılanacağını kabul etmiş sayılırlar” hükmü ile kazaya karışan tarafların maddi hasarlı kazalarda kendileri anlaşmak suretiyle tutanak tutabilecekleri hükmü yer almaktadır. “Ayrıca Hazine Müsteşarlığı Sigortacılık Genel Müdürlüğü tarafından yayınlanan 28.12.2007 2007/27 sayılı Genelge ile maddi hasarlı trafik kazalarında kaza tutanağının nasıl tutulacağına ilişkin düzenlemeler yapılmıştır.

Tüm bu mevzuat hükümlerine göre, taraflar arasında tutulacak tutanağın resmi tutanak hükmünde olduğuna şüphe bulunmamaktadır. Bununla birlikte kazaya karışan taraflar arasında tutulan kaza tutanakları, bilirkişi raporu niteliğinde olmadığından kesin değildir. İtiraza uğrayıp yargılamaya konu olduğu takdirde mutlak doğru kabul edilerek tek başına hükme esas alınamaz (*Gerek cezada gerek hukukta trafik polisince veya Jandarmaca düzenlenmiş tutanaklar bilirkişi raporu olarak kabul edilemez. "2 CD 14.6.1995,5638/7229)*

Dava konusu olan olaylarda tutanaklar kesinlik arz etmemekte, bilirkişi incelemesi yapılarak tarafların kusur oranları tayin edilmektedir. Ayrıca resmi tutanakların aksi her türlü delil ile ispat edilebilir, yargılamaya konu olduğu takdirde kaza tutanaklarındaki beyanların gerçekliği sorgulanabilir. Meydana gelen olay ile zarar arasında illiyet bağı bulunması davalı hakkında hüküm kurabilmek için olmazsa olmaz koşuldur. Olay ile zarar arasında sebep sonuç ilişkisinin olmaması illiyet bağı keser ve bu durumda davalı hukuken sorumlu tutulamaz. Dava konusu olayda da kazanın oluş biçimi ile tarafların beyanlarının gerçekliği araştırılmak suretiyle sonuca gidilmesi gerekmiştir.

Gerekçeli Karar ve Hukuki Dayanak

1-Öncelikle davalı vekili tarafından ileri sürülen dava konusu uyuşmazlığa Tahkim Komisyonu’nun bakmaya yetkili olmadığı iddiasını açıklığa kavuşturmak gerekmektedir. Tahkim Komisyonu ile şirket arasında yapılan sözleşmede (03.08.2009 tarihli) bu iddiayı destekleyen bir hükme rastlanılmamıştır. Sözleşmenin Sigorta Tahkim Üyeliği başlıklı 4. maddesinde “..Komisyon üyelik tarihinden sonra meydana gelen rizikolardan kaynaklanan uyuşmazlıklarla ilgili başvuruları işleme koyacaktır. Ancak tarafların üyelik tarihinden önce doğmuş uyuşmazlıklar hakkında açıkça ve yazılı olarak Komisyon’a başvuruyu kararlaştırma hakları saklıdır” denilmektedir. Kaza tarihi 30.08.2009 olarak beyan edilmekle uyuşmazlığın Tahkim Komisyonu yetkisinde kaldığı ortadadır. Bu nedenle davalının Komisyon’un görev alanına ilişkin dile getirdiği iddialar kabul görmemiş ve işin esasına girilmiştir.

2-Dosyanın tetkikinde, davalı vekilinin (kazanın tek tarafı olduğu itirazından başka) dile getirdiği “tutanaktaki anlatıma göre araçlar arasında çarpma olmaması sebebiyle zararın teminat dışı olduğu” iddiası bulunduğu anlaşılmıştır. Davalı şirketin bu savunmasını değerlendirmek gerekirse; 2918 sayılı KTK’ nun İşletenin Hukuki Sorumluluğunu düzenleyen 85. maddesinde “Bir motorlu aracın işletilmesi bir kimsenin ölümüne yaralanmasına yahut bir şeyin zarara uğramasına sebep olursa..... doğan zarardan müştereken ve müteselsilen sorumlu olurlar” ifadesi ile işletenin sorumluluk sınırları çizilmiş ve hatta aynı maddenin 3. fıkrası ile sorumluluk alanı hareket halinde olmayan bir araç için dahi genişletilmiştir. Bu nedenle, iki aracın (**gerçek bir kazada**) mutlaka birbirine çarpması zorunlu olmayıp bir aracın şerit tecavüzü ile kazaya neden olması halinde aracı işleten kişinin ve sigortacısının hukuken sorumlu olacağı şüphesizdir. Kaldı ki, 2918 Sayılı Kanunun “Trafik Kazalarında

sürücü kusurlarının tespiti ve asli kusur sayılan haller” başlıklı 84.maddesinin c,e ve g fıkralarında şerit ihlalinin asli kusurlar arasında sayılmakta olduğu da açıktır. Açıklanan nedenle bu itiraz yerinde görülmemiştir.

Davalının yukarı paragrafta bahsedilen itiraz nedeni haklı olmamakla birlikte, kazanın tek taraflı olduğu savunması açısından dosya tetkik edildiğinde; **davacının beyanlarına göre kazanın oluşumu ve sonuçları arasında uyumsuzluk gözlemlenmiştir. Dosyadaki bilgi ve belgeler plakalı araçtaki hasarın davacının beyan ettiği kaza ile gerçekleşmiş olamayacağını göstermektedir.** Davacı Sigorta Tahkim Komisyonu’na sunmuş olduğu 01.12.2009 tarihli başvuru formunda kazayı anlatmış ve “..... karşı taraftan gelen plakalı araç ... petrol istasyonu sapağına girmek için benim yoluma girmiştir.Benim aracımın şoförü de kafa kafaya çarpmamak için direksiyonu sağ yapması neticesinde sağ tarafta bulunan tretuvara çıkmıştır.” şeklinde beyanda bulunmuştur.Ayrıca dosya içerisinde mevcut “EK BEYAN” da da benzer şekilde “..... karşı araca çarpmamak için plakalı aracı sağ tarafta bulunan dikenli yere (tretuvara) atmış ve kaza meydana gelmiştir.” şeklinde kazanın oluşumuna ilişkin beyanlarını tekrarlamıştır. Taraflar arasında tutulmuş bulunan Maddi Hasarlı Trafik Kazası Tespit Tutanağında da plakalı aracın darbe gördüğü yer aracın sağ yan kısmı olarak işaretlenmiştir. Oysa davacı tarafından dosyaya ibraz edilen onarım faturalarından ve dosyada mevcut fotoğraflardan aracın darbeyi tamamen sol taraftan aldığı görülmektedir. Davacı tarafından ibraz edilen onarım faturasındaki hasar kalemlerinden sadece sağ ön tampondaki basit hasar iddia edilen kaza ile gerçekleşmiş olabilir.

Bu çelişkinin aydınlatılabilmesi için 18.1.2010 tarihli yazı ile A.Ş’den (dosya içerisinde bahsi geçen ancak mevcut olmayan) araştırma görevlilerinin kaza mahallinde çekmiş olduğu fotoğraflar istenmiş ve plakalı aracın “direksiyonu sağa kırarak dikenli tele çarptım” dediği noktanın fotoğrafları incelenmiştir. Bu fotoğraflarda da beyan edildiği şekilde ve talep edildiği kadar hasar olmasını gerektirecek bir bulguya rastlanılmamıştır. Aracın çarptığı iddia edilen yer sert bir yüzey olmayıp dikenli teldir ve telin dahi kopma, parçalanma gibi bir zarara maruz kalmadığı fotoğraflardan görülmektedir. **Davacının, kazanın oluşumuna ilişkin beyanları ile araçtaki hasarın durumu arasındaki çelişki ÇOK NET ve SAHİHTİR.** Bu nedenle plakalı araçtaki hasarın davacı tarafından anlatılan kaza ile meydana gelebileceği kanaatine ulaşılmıştır.

3-Yine heyetimiz tarafından dosyanın tetkikinde; olay yerine gelen ekiplerin “biz tutanak tutarsak ceza yazmamız gerekir ,siz kendi aranızda tutanak tutun ayrıca bu kazada ... plakalı araç kusurludur diyerek tutanak tutmadan olay yerinden ayrıldığı iddiası da heyet tarafından şüpheli telakki edilmiş ve bunun üzerine olayın açıklığa kavuşturulması için Giresun İl Emniyet Müdürlüğü’ne yazı yazılarak (Maddi Hasarlı Trafik Kazası Tespit Tutanağı da yazımıza eklenmek suretiyle) 30.8.2009 tarihinde meydana geldiği iddia edilen kazayla ilgili tüm bilgiler istenilmiştir.

Giresun Valiliği İl Emniyet Müdürlüğü tarafından yazımıza verilen 18.02.2010 tarihli cevabın son paragrafında “...yukarıda belirtilen tarihte meydana gelen trafik kazası ile ilgili olarak ,trafik görevlileri tarafından kaza mahalline intikal edildiğinde, adı geçen şahıs tarafından her ne kadar çift taraflı trafik kazasının meydana geldiği iddia edilerek ,trafik görevlilerinin Maddi Hasarlı Trafik Kazası Tespit Tutanağının tutulmadığı belirtilmekte ise de,mejdana gelen trafik kazasının tek taraflı trafik kazası olduğu,çift taraflı trafik kazasının meydana gelmediği tespit edilmiş olup,bu hususta trafik görevlilerimiz tarafından tanzim edilen tutanak ve bahse konu aracın tek taraflı trafik kazasına karıştığına dair fotoğraflar yazımız ekinde

gönderilmiştir” denilerek olaya açıklık getirilmiştir. Cevap yazısına iki polis memurunun imzası olan bir tutanak da eklenmiş olup bu tutanakta özetle ; “30.08.2009 günü saat 20.00 sıralarında haber merkezinin ihbarı üzerine kaza yerine gidildiğinde ... plakalı aracın tek taraflı maddi hasarlı kaza yaptığıının tespit edildiği, araç sürücüsünün yola çıkan araca çarpmamak için doğrultu değiştirerek yolun sağında bulunan çalılara girdiğini beyan ettiği, bu sözlü beyanın tutanağa geçirildiği ve fotoğrafların çekildiği, aracın bulunduğu yerden çıkartılarak uygun bir yere alındığı, aracın ve sürücü belgesinin sorgulandığı, bir suç unsuruna rastlanılmadığından tutanağın tanzim edilerek olay yerinden ayrıldıkları” beyan edilmiştir.

Oysa davacı, üst paragraflarda bahis konusu yapıldığı üzere Sigorta Tahkim Komisyonu’na sunmuş olduğu başvuru dilekçesinde; kaza yerine gelen polis memurlarının “rapor tutarsak ceza yazmamız gerekir kendi aranızda Maddi Hasarlı Trafik Kazası Tespit Tutanağı tutabilirsiniz ayrıca bu kazada plakalı araç kusurlu diye sözle beyan edip olay yerinden ayrıldıklarını” ileri sürmüştü. Davacının beyanları, Giresun İl Emniyet Müdürlüğü’nün yazısı içeriği ile tamamen çelişmektedir. Kaza ve sonrasında cereyan eden olaylar davacının iddia ettiği gibi olsaydı, polis ekiplerinin kaza mahallinde ... plakalı aracı görmüş olması ve bu hususu tanzim ettikleri tutanağa yazması gerekirdi.

Yazı cevabından ve ekindeki tutanaktan; **1**-trafik ekiplerinin olay yerine geldiği, **2**- tutanak tanzim ettikleri, **3**-davacı tarafından o aşamada da başka bir aracın kazaya neden olduğu iddia edilmekle birlikte bu aracın plakasının beyan edilmediği **4**-memurlar tarafından kaza yerinde ikinci bir aracın görülmediği **5**-kazanın tek taraflı olduğu sonucuna ulaşıldığı anlaşılmaktadır.

Her ne kadar davacının aracının sürücüsü ile ... plakalı araç sürücüsü arasında tutulan tutanakta, kazanın oluşumu ile kusur konusunda karşılıklı bir kabul mevcut ise de ; davacının iddialarının Giresun İl Emniyet Müdürlüğü yazı cevabı ile çelişmesi ve ... plakalı araçtaki hasarın beyan edilen kaza ile uyumsuz olması nedeniyle tarafların tuttuğu “**Maddi Hasarlı Trafik Kazası Tutanağı**” itibar edilebilecek bir kanıt olma niteliğini kaybetmektedir.

Gerçeklerle desteklenemeyen “Maddi Hasarlı Trafik Kazası Tespit Tutanağı’na” istinaden davalı aleyhine hüküm kurulması mümkün değildir. Açıklanan nedenlerle; ... plakalı aracın 30.08.2009 günü tek taraflı bir kaza yaptığı, ... plakalı aracın bu kazaya karışmadığı, bu nedenle davalının hukuki sorumluluğunun bulunmadığı Heyetimizce kabul edilmiş ve aşağıdaki şekilde hüküm kurulmuştur.

SONUÇ

1.Davalı şirketin görev itirazının reddine,

2.Davacının davasının reddine,

3.Başvuru masraflarının davacı üzerine bırakılmasına,

4.Davalı kendisini Komisyon nezdinde vekalet sunmak suretiyle vekil ile temsil ettirdiğinden Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca 500 TL vekalet ücretinin davacıdan alınarak davalıya verilmesine dair oybirliği ile kesin olarak karar verildi. 10.03.2010

* * *

• **01.02.2010 Tarih ve K-2010/24 Sayılı Hakem Heyeti Kararı**

Başvuruda Belirtilen Talep

Davacı ..., Sigorta Tahkim Komisyonu'na yapmış olduğu 3.11.2009 tarihli başvurusunda, 01.09.2009 tarihli kazanın meydana gelmesinde davalı şirkete Karayolları Zorunlu Mali Sorumluluk Sigorta Poliçesi ile sigortalı ... plakalı aracın tam kusurlu olduğunu, diğer araç sürücüsünün süratli olduğunu tutanakta kabul ettiğini, aracının tamiri için 2.500 TL sarf ettiğini beyan etmiş ve 2.500 TL' sını davalı şirketten talep etmiştir.

Başvuru Sahibinin İddiaları

Başvuru sahibi davacı Sigorta Tahkim Komisyonuna sunmuş olduğu 2.11.2009 tarihli dilekçesinde özetle;

-01.09.2009 tarihinde ... plakalı aracı ile ... plakalı aracın yapmış olduğu kaza sonrası taraflar arasında Maddi Hasarlı Trafik Kazası Tespit Tutanağı düzenlendiğini,

-Kaza sonrası aracını sigorta şirketinin yönlendirmesi ile anlaşmalı servise teslim ettiğini,

-Bir hafta sonra servisin kendisine; eksper raporuna göre kazanın oluşumunda kusurlu bulunduğu için sigorta şirketinin ödeme yapmayacağını bildirildiğini ve aracının 2.500 TL tutan tamir masraflarını kendisinin karşılaması gerektiğinin söylediğini,

-Haklılığına olan inancı nedeniyle 07.09.2009 tarihinde davalının Ankara Bölge Müdürlüğü'ne itirazı bir dilekçe verdiğini, sigorta şirketince verilen 24.09.2009 tarihli yanıtta sigortalılarının kusuru olmadığı için ödeme yapılamayacağını kendisine bildirildiği ve niçin kusurlu olduğuna ilişkin bir açıklama yapılmadığını,

-Oysaki dilekçesinin samimiyetle yeniden değerlendirilmesi durumunda, diğer araç sürücüsü ...'in açık beyanlarından da anlaşılacağı üzere, ... plakalı aracın yüksek hızla gelmesi, sürücünün aracını durduramaması sebebiyle direksiyonunu ... plakalı aracın önüne kırması suretiyle yolun 3/4 'nü geçmiş olmasına rağmen ... plakalı aracına çarptığının görüleceği iddia edilerek aracının onarım masrafı için harcadığı 2.500 TL davalıdan talep edilmektedir.

Sigorta Kuruluşunun Ortaya Koyduğu Savunmalar

A-Sigorta Şirketi tarafından Komisyona ulaştırılan 06.11.2009 tarihli yazılı açıklamada; şirketlerine ... sayılı Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mali Sorumluluk Sigorta Poliçesi ile sigortalı bulunan ... adına kayıtlı ... plakalı aracın ...'a ait ... plakalı araçla 01.09.2009 tarihinde karışmış olduğu kazaya ilişkin taraflarca düzenlenmiş olan kaza tespit tutanağının 03.09.2009 tarihinde şirketlerine ulaştığı ve ... numara ile Tramer sistemine kayıt edildiği,

B-04.09.2009 tarihinde tramer incelemesi neticesinde ... Sigorta A.Ş ve ... Sigorta A.Ş 'nin yetkililerinin de ... plakalı aracı kusurlu bulduğu ve kaydın bu şekilde mutabakatla kapanmış olduğu,

C-Taraflarca düzenlenmiş olan anlaşmalı kaza tespit tutanağının incelenmiş olduğu ve kusur değerlendirmesinin TC. Karayolları Trafik Kanunu'nun kavşaklarda geçiş önceliğinin

düzenlendiği 57.c.2 fıkrasına göre “kavşak kollarında trafik yoğunluğu bakımından farklı olduğu işaretle belirlenmemiş ise motorlu araçlardan soldaki sağdan gelen araca ilk geçiş hakkını vermek zorundadır” hükmüne göre yapıldığı belirtilmiştir.

Uyuşmazlığa Uygulanacak Hükümler

5684 sayılı Sigortacılık Kanunu, Karayolları Trafik Kanunu, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu, Türk Medeni Kanunu Genel Hükümleri, Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mali Mesuliyet Sigortası Genel Şartları, Borçlar Kanunu, Sigortacılıkta Tahkime İlişkin Yönetmelik, TC Hazine Müsteşarlığı Sigortacılık Genel Müdürlüğü’nce yayınlanmış bulunan 2007/27 sayılı Genelge.

Değerlendirme

Taraflar arasındaki hukuki uyuşmazlık, Davacı ...’a ait ... plakalı araç ile davalı ... Sigorta Şirketi’ne Karayolu Motorlu Araçlar Mali Sorumluluk Sigorta Poliçesi ile sigortalı ... plakalı araç arasında meydana gelen kazada hangi aracın kusurlu olduğu hususundan kaynaklanmış bulunmaktadır. Davacı, kazada kusursuz olduğunu iddia etmiş, iddiasına temel olarak maddi hasarlı kaza tespit tutanağını ve tutanağa yazılan taraf beyanlarını esas almıştır.

Karayolları Trafik Kanunu’nun 81.maddesi son fıkrasına göre “*Yalnız maddi hasar meydana gelen kazalarda, kazaya dahil kişilerin tümü, yetkili ve görevli kişinin gelmesine lüzum görmezlerse, bunu aralarında yazılı olarak saptamak suretiyle kaza yerinden ayrılabilirler.*” Karayolları Trafik Yönetmeliğinin 152./2 fıkrasında da “*Kazaya karışan kişilerin tümü, yetkililerin gelmesine gerek görmez ve anlaşılırsa, durumu aralarında yazılı olarak tespit etmek suretiyle olay yerinden ayrılabilirler. Bu şekilde bir anlaşma ile olay yerinden ayrılmış olan taraflar, meydana gelen zararın kendilerince doğrudan veya sigortaları tarafından karşılanacağını kabul etmiş sayılırlar*” hükmü ile kazaya karışan tarafların maddi hasarlı kazalarda kendileri anlaşmak suretiyle tutanak tutabilecekleri hükmü yer almaktadır.“Ayrıca Hazine Müsteşarlığı Sigortacılık Genel Müdürlüğü tarafından yayınlanan 28.12.2007 2007/27 sayılı Genelge ile maddi hasarlı trafik kazalarında kaza tutanağının nasıl tutulacağına ilişkin düzenlemeler yapılmıştır. Tüm bu mevzuat hükümlerine göre, taraflar arasında tutulacak tutanağın resmi tutanak hükmünde olduğuna şüphe bulunmamaktadır.

Ancak kazaya karışan taraflar arasında tutulan kaza tutanakları, bilirkişi raporu niteliğinde olmadığından kesin değildir. İtiraza uğrayıp yargılamaya konu olduğu takdirde mutlak doğru kabul edilerek tek başına hükme esas alınamaz (*Gerek cezada gerek hukukta trafik polisince veya Jandarmaca düzenlenmiş tutanaklar bilirkişi raporu olarak kabul edilemez. " 2 CD 14.6.1995 5638/7229*)İster hukuk, ister ceza yargılaması olsun yargıya intikal eden durumlarda tutanaklar yeniden irdelenmekte, bilirkişi marifetiyle tarafların kusur durumu değerlendirilmektedir. Açıklanan sebeple tarafların kusur durumlarının tespiti için yargılama yapılmış ve hakem heyeti kusur incelemesinde yetkin görüldüğünden kaza mahallinde gerçekleştirilen keşifte edinilen bilgilere göre sonuca varılması gerekmiştir.

Gerekçeli Karar ve Hukuki Dayanak

Dosyaya sunulan belgelerden, ... plakalı aracın ... Sigorta Şirketine ... sayılı ve 09.03.2009 başlangıç tarihli poliçe ile sigortalı olduğu, poliçenin kaza tarihini kapsadığı tartışmasızdır.

Maddi Hasarlı Trafik Kazası Tespit Tutanağı incelendiğinde, davacının malik olduğu ... plakalı aracın, Ankara Dikmen Naci Çakır Mahallesi 758.sokaktan gelirken, 762 sokaktan ve sağından gelen ... plakalı araç ile çarpıştığı anlaşılmaktadır. Geçiş önceliği konusunda kaza mahallinde trafik işareti bulunmamaktadır. Kavşağın kontrolsüz kavşak olduğu 758.sokağın 7.90 m eninde, 762 sokağın 10 m eninde olduğu tespit edilmiştir. Yapılan keşifte, araçların birbirlerine çarpma noktası itibariyle neredeyse ikisinin de kat ettikleri sokağı geçmek üzere oldukları, her iki aracında ön tampon uç kısımlarından birbirlerine çarpmış oldukları tespit edilmiştir. Dolayısı ile her iki aracın da hemen hemen aynı anda kavşağa giriş yaptığı kanaatine ulaşılmıştır. Yapılan yargılama sırasında 11.02.2009 tarihli duruşmada davacı "ben sağ tarafıma baktığımda arabayı görmedim daha ilerisini görmemi engelleyen bir okul taşıtı vardı, araba olmadığını görünce ben yoluma devam ettim" şeklinde beyanda bulunmuştur, buna göre davacının sağından yani 762.sokaktan gelen aracı görmeden ve sağındaki trafik akışına hakim olmadan yol ortasına seyretmesi nedeniyle kazanın oluşumunda % 75 kusurlu olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Nitekim kavşaklarda geçiş önceliğini düzenleyen Karayolları Trafik Kanunu 57/c-2 maddesinde "*kavşak kollarının trafik yoğunluğu bakımından farklı oldukları işaretlerle belirlenmemiş ise; motorlu araçlardan soldaki sağdan gelen araca geçiş hakkını vermek zorundadırlar*" hükmü yer almaktadır.

... plakalı aracın sürücüsünün ise, yol ağzına yaklaşırken sokakta sağlı sollu park etmiş araçları da göz önüne alarak ve buna göre yol ağzında bir aracın çıkma ihtimaline binaen aracının hızını azaltarak ihtiyatlı bir şekilde kavşağa girmesi gerekirken hızını azaltmayarak ve bu nedenle Kaza Tespit Tutanağındaki beyanında ifade ettiği üzere "duramayarak" kazaya neden olması nedeniyle kazanın oluşumunda % 25 kusurlu olduğu kanaatine varılmıştır. ... plakalı aracın hızını azaltmadan kavşağa giriş yaptığı ve diğer aracı çarpmanın şiddetiyle istikametinden saptırdığı, olay yerinde çekilmiş fotoğraflardan anlaşılmaktadır. ... plakalı araç sürücüsü ...'in kaza tutanağındaki beyanı ("duramayarak çarptım") ile olayın oluş şekli arasında uyarlık görüldüğünden, ... plakalı araca kusur tayin etmek gerekmiştir. Karayolları Trafik Kanunu'nun "*Hızın gerekli şartlara uygunluğunu sağlamak*" başlıklı 52.a fıkrasında "*Sürücüler kavşaklara yaklaşırken,.....hızlarını azaltmak zorundadırlar*".Bu durumda,davacının tazmin talebinin tamamen reddinin hukuka uygun olmadığı,ortaya çıkmaktadır.

Yapılan yargılamada, davacı tarafından delil olarak dosyamıza ibraz edilen 2.500 TL bedelli onarım faturası ile eksper ... tarafından hazırlanan onarım fiyatlandırmasının uyduğu görülmekle, davacının talebine göre ... plakalı aracın kusuru nispetinde bir tazminata hükmetmek gerekmiştir.

Sonuç

1.01.09.2009 tarihli trafik kazası nedeniyle davacının aracında meydana gelen zarara ilişkin olarak 2.500 TL sı talebinin karşı tarafın % 25 kusuruna tekabül eden 625 TL sının davalıdan alınarak davacıya verilmesine, faiz istenmediğinden hükmedilmesine yer olmadığına,

2.Davacının yapmış olduğu 30.00 TL başvuru ücreti ile yargılama sırasında sarfettiği 7.00 TL tebligat masrafının kusur oranına göre 9.25 TL yargılama giderinin davalıdan alınarak davacıya verilmesine, diğer masrafların davacı üzerine bırakılmasına,

3.Davacı vekil ile temsil edilmediğinden davacı yararına avukatlık ücretine hükmedilmesine yer olmadığına,

4.Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi gereğince davalı kendini vekil ile temsil ettirdiği için 500.00 TL vekalet ücretinin davacıdan alınarak davalıya verilmesine,

5684 sayılı Sigortacılık Kanunu'nun 30.maddesinin 16.fikrası uyarınca kesin olarak karar verildi.01.02.2010

* * *

• **03.03.2010 Tarih ve K-2010/55 Sayılı Hakem Kararı**

Başvuruda Belirtilen Talep

..., Sigorta Tahkim Komisyonuna 15.12.2009 tarihinde yapmış olduğu 2009/E.102-36 no.lu başvurusunda, 18/10/2009 tarihinde ... plakalı aracı ile ... Sigorta AŞ tarafından ... sayılı Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mali Sorumluluk (Trafik) Sigorta poliçesi kapsamında teminat altına alınan ... plakalı aracın karışmış olduğu kazada TRAMER tarafından ... plakalı aracın %100 kusurlu bulunduğunu, ... Sigorta AŞ tarafından eksper gönderilerek hasar tespiti yaptırıldığını ancak bu aşamada aracın yaptırılmak üzere çekildiği ... Ticaret ve San. Ltd. Şti. nin takacağı parçaları kabul etmediklerini ve ... Sigorta AŞ'nin piyasadan temin edeceği parçaları kullanmaları gerektiğini söylediğini ve kendisinin servise talimat vererek orijinal parçalar ile tamir edilmesini istediğini, ... Sigorta AŞ'nin ödeyeceği rakamla servisin çıkaracağı rakam arasındaki farkın kendisi tarafından karşılanacağını kerhen kabul ettiğini bu aşamadan sonra defalarca davalı sigorta şirketine telefon etmesine rağmen hiçbir ilerlemenin olmadığını ve servisin araca ... Sigorta AŞ'nin onayı olmadan başlamadığını daha sonra kendisinin servise talimat vererek ödemeyi üstlenerek tamirata başlamalarını söylediğini beyan etmiştir. Daha sonra ... Sigorta AŞ'ni defalarca aradığını ve dosyanın değerlendirmede olduğunu ve kendisine dosyanın henüz sonuçlanmadığı yanıtının verildiği, aradan geçen 49 gün sonra posta ile hasar ile kaza tespit tutanağının uyuşmadığını bildirerek hasarın reddedildiğini, söz konusu tutanağı ... Sigorta AŞ temsilcisinin doldurduğunu çarpan şahsın ben çarptım şeklinde ifade verdiğini ve imzaladığını görgü tanıkları da varken böyle bir karar almalarının kendisine sahtekar muamelesi yapmalarına üzüldüğünü ve 1.870,00 TL hasar bedelinin kendisine ödenmesini talep etmiştir.

Başvuru Sahibinin İddiaları

Başvuru sahibi(Davacı) ... beyanında; kazanın 18.10.2009 tarihinde Eskişehir Sivrihisar ilçesi garaj mevkiinde ... plakalı aracıyla döner kavşakta durup yol kontrolünü yaparak geçiş yaptığı sırada park halinde gördüğü ... plakalı TOFAŞ Şahin marka aracın kendi aracıyla tam hizasına geldiğinde geri geri gelerek aracının sol arka kapısına çarptığını, çarpma neticesinde çarpan aracın tamponunun kendi aracının sol arka kapısını içine çökerttiğini, çarpmanın etkisi ile aracının sağa itildiğini, itme sebebi ile çarpan aracın kendi aracı arasında bir mesafe oluştuğunu kendisinin hareket halinde olması nedeniyle çarpan aracın tamponunun bu sefer de sol arka çamurluğa da hasar verdiğini ifade etmiştir.

Sigorta Kuruluşunun Ortaya Koyduğu Savunmalar

Aleyhine başvuru yapılan ... Sigorta A.Ş.(Davalı) tarafından 16.11.2009 tarihli yazısında ...'na ait ... plakalı vasıtanın 18.10.2009 tarihinde meydana gelen hasarı ile ilgili dosya açıldığı eksper görevlendirilerek hasar tespiti yapıldığı, kazaya karışan her iki araç üzerinde yapılan ekspertiz neticesi sigortalı araç ile mağdur araç hasarının örtüşmediğinin tespit edildiği ve tazminat ödemesinin bu nedenle yapılmadığı beyan edilmiştir.

Uyuşmazlığa Uygulanacak Hükümler

5684 Sayılı Sigortacılık Kanunu, Türk Ticaret Kanunu, Borçlar Kanunu, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu, Sigortacılıkta Tahkime ilişkin Yönetmelik, Karayolları Trafik Yönetmeliği, Trafik Sigortası Genel Şartları ve Sigorta Poliçesi Hükümleri uygulanarak uyuşmazlık çözülecektir.

Değerlendirme

Taraflar arasındaki ihtilaf, başvuru sahibine ait olan ... plakalı aracın 18.10.2009 tarihinde meydana gelen trafik kazası sonucunda hasara uğraması nedeniyle kazanın meydana gelmesinde kusurlu olan aracın trafik sigortacısı tarafından maddi tazminat bedelinin ödenmemesinden kaynaklanmaktadır.

Trafik Sigortası Genel Şartları A.1 maddesine göre sigortanın kapsamı belirlenmiştir. Buna göre sigortacı, poliçede tanımlanan motorlu aracın işletilmesi sırasında, bir kimsenin ölümüne veya yaralanmasına bir şeyin zarara uğramasına sebebiyet vermiş olmasından dolayı, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'na göre işletene düşen hukuki sorumluluğu, zorunlu sigorta limitlerine kadar temin etmektedir.

Genel Şartların tazminat ve giderlerin ödenmesiyle ilgili B.2 maddesine göre; sigortacı, gerekli belgelerin merkez veya kuruluşlarından birine ulaştırılmasından itibaren 8 iş günü içerisinde sigorta teminat limitleri dahilinde ödeme yapmak zorunluluğundadır.

18.10.2009 tarihinde meydana gelen trafik kazasına ilişkin dosyaya sunulan anlaşmalı kaza tutanağındaki açıklamalar ve kroki incelendiğinde; davalı şirkete trafik sigortalı olan ... plakalı aracın geri geri gelerek sağ arka tamponu ile kavşakta dönüş yapmakta olan ... plakalı aracın sol orta kapı kısmına çarptığı anlaşılmaktadır.

Sigortalı ... plakalı araç TOFAŞ-FIAT marka, 131 Şahin tipinde, 1991 model ve beyaz renkte bir hususi otodur. Başvurana ait olan ... plakalı araç ise CITROEN marka, Berlingo tipinde, 2006 model ve buz gri renkte bir kamyonettir.

Dosyadaki araç fotoğrafları incelendiğinde; sigortalı ... plakalı aracın sol arka stop lambasının alt köşesinde çok küçük bir kırık olduğu, tamponunda herhangi bir hasar ve boya izi olmadığı, sağ arka köşe kısmının ise sağlam olduğu anlaşılmaktadır. Başvuru sahibine ait olan ... plakalı aracı ise sol orta kapısından ve plastik bant seviyesinin üst kısımlarından hasar gördüğü, hasar gören kısımlarda boya izi olmadığı anlaşılmaktadır.

Gerekçeli Karar ve Hukuki Dayanak

Hakem Heyetimizce tarafların iddia ve savunmaları ile taraf delillerinin yürürlükteki mevzuat çerçevesinde yapılan değerlendirmesi, kaza tutanağı ve araç fotoğraflarının birlikte incelenmesi sonucunda; Her ne kadar sigortalı tutanakta çarptığını beyan etse de kazaya karışan araçların yükseklikleri, araçlar üzerinde birbirine ait boya izlerinin olmaması, sigortalı aracın çarpma noktasıyla zarar gören aracın çarpılma noktasının birbirine uyumlu olmaması hususları dikkate alındığında; kazaya karışan araç fotoğraflarındaki hasarlı yerlerle kaza zabtındaki açıklama ve krokinin birbirine uygun olmadığı, kazanın beyan edildiği şekilde meydana gelmesinin hayatın olağan akışına aykırı olduğu anlaşılmış olup, başvuru sahibine ait ... plakalı araçta meydana gelen hasarın 18.10.2009 tarihli kaza zabtında belirtildiği şekilde meydana gelmediği kanaatine varılmıştır.

Sonuç

Yukarıda yapılan değerlendirmeler neticesinde;

- 1) Başvuru sahibinin talebinin ve açmış olduğu hakem davasının REDDİNE,

- 2) Başvuru sahibinin yaptığı masrafların üzerinde bırakılmasına,
- 3) Aleyhine Başvuru Yapılan Sigorta Kuruluşu (Davalı) avukat ile temsil edilmediğinden Aleyhine Başvuru Yapılan Sigorta Kuruluşu (Davalı) lehine vekalet ücreti takdirine yer olmadığına,
- 4) 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu'nun 30.maddesinin 16.fıkrası uyarınca kesin olarak oybirliği ile karar verildi. 03.03.2010

* * *

III. DİĞER SİGORTA BRANŞLARINA İLİŞKİN POLİÇELER HAKKINDAKİ KARARLAR

- **20.02.2010 Tarih ve K-2010/39 Sayılı Hakem Heyeti Kararı (Paket İşyeri Sigorta Poliçesi, Hırsızlık)**

Başvuruda Belirtilen Talep

Aleyhine başvuru yapılan sigorta şirketinin, düzenlediği poliçe gereğince uğranılan sigorta zararını, sunulan deliller dairesinde tazmin etmesi talep olunmaktadır.

Başvuru Sahibinin İleri Sürdüğü Vakıalar ile Hukukî İddialar

Başvuru sahibi San.Tic. Ltd. Şti. adına şirket müdürü sıfatıyla ve temsile yetkili olduğu tevsik eden ; yöneticisi olduğu şirketin adresindeki işyerinin A.Ş. tarafından Nolu İşyeri Paket Poliçesi ile sigortalanmış olduğunu; şirketin adresinde bulunan deposunda 31.07.2009 tarihinde bir hırsızlık olayı yaşandığını; hırsızlık olayı üzerine riziko ihbarının yapıldığını ve aleyhine takip süreci başlatılmış olan ... Sigorta AŞ tarafından nolu hasar dosyasının açıldığını; ancak AŞ'nin nolu yazısı ile hasar talebimizin karşılanmasının mümkün olmadığını bildirdiğini; mezkûr yazıda yapılan inceleme sonucunda sigortalı işyerinde kepenk, asma kilit gibi bir güvenlik önleminin bulunmadığını bunun ise nolu poliçenin ek şartlarında KEPENK DEMİR PARMAKLIK KLOZU ŞARTLARINDA yer alan “Zemin ve / veya bodrum katlarında hırsızlık teminatı, sigortalı mahalde kilitli kepenk ve/veya demir parmaklık olması şartı ile geçerlidir.” hükmüne aykırı olduğunu belirtildiğini; ancak adı geçen klozda güvenlik şartı olarak aranan, kepenk ve/veya demir parmaklık olması önleminin, şirket tarafından adresinde bulunan depoda, **demir parmaklık önlemi** şeklinde alınmış olduğu; bu önlemin alınmış olduğunu ekte sunulan fotoğrafların ortaya koyduğunu; gereken önlemin alınmış olmasına rağmen tazminat talebinin reddedilmesinin iyi niyetle bağdaşmadığını iddia ve beyan ederek hırsızlık neticesinde uğranılan 11.367.00 TL tutarındaki zararın aleyhine tahkim süreci başlatılan sigorta şirketince karşılanmasını talep etmiştir.

Sigorta Kuruluşunun Savunması

Sigorta Tahkim Komisyonu Başkanlığı'nın 18.1.2010 tarihli yazısı ile başvuru sahibinin iddiaları hakkındaki görüşlerini ve hasar dosyasında mevcut belgeleri sunması istenen AŞ vekillerinin 26.01.2010 tarihli cevabî yazısında; başvuru sahibinin 5.5.2009 ilâ 5.5.2010 tarihleri arasında teminat bahşeden poliçesinde tahkim şartının bulunmadığını; bu yüzden müvekkillerinin Sigorta Tahkim Sistemine üyeliğinden önce düzenlenmiş bir poliçe dolayısıyla uyuşmazlığın tahkim yoluyla çözümlenemeyeceğini ve hiç esasa girilmeden başvurunun usulden reddi gerektiğini; başvuru sahibi sigortalının **05.05.2009-05.05.2010** tarihleri arasında teminat bahşeden numaralı **PAKET SİGORTA POLİÇESİ** ile müvekkilleri nezdinde sigortalanmış olduğunu kabul ettiklerini; başvuru sahibinden gelen hasar bildirimini üzerine müvekkilleri olan şirketin numaralı hasar dosyasını açtığını; sigorta poliçesinde özel şartlar bölümünde hırsızlık teminatının zemin ve/veya bodrum katlarda sigortalı mahalde kilitli kepenk ve/veya demir parmaklık olması şartı ile verildiğinin açıkça yazdığını; sigortalı işyerinin kapı ve pencere camları üzerinde demir parmaklık bulunduğunun doğru olduğunu; ancak sadece kapı camının bu şekilde güvenlik altına alındığını; kapının ise klozun amacı dışında korumasız bırakıldığını; eksper raporunun ekindeki fotoğraflardan da görüleceği üzere deponun giriş kapısının kilit bölümünde koruma

amaçlı demir parmaklık ya da kepenk olmadığını; diğer sigortacılar gibi müvekkillerinin de Hırsızlık Sigortası Genel Şartları uyarınca teminat altına alınacak kıymetlerin muhafazası için özel şartlar getirme hakkının bulunduğunu; sigortalı olmuş kıymetlerin sigorta sözleşmesinde öngörülen şekilde saklanmadığını ispat yükünün müvekkiline düştüğünü ve müvekkilinin ekspertiz işlemi sırasında ve olay sonrası çekilen fotoğraflarla sigortalının özel şarta uymadığını tespit ettiğini ve bu surette kendisine düşen ispat yükünü yerine getirdiğini; sigortalı işyerinin camında ve kapısının camında bulunan sabit imal edilmiş demirlerin koruma amaçlı demir parmaklık sayılmayacağını; başvuru sahibinin talebinin fahiş olduğunu; çalınan emtianın değerinin belirlenmesi için bu emtiaya ilişkin faturalar ve defter kayıtları üzerinde mali müşavir, sigorta eksper ve sigorta hukukçusundan oluşan heyet tarafından bilirkişi incelemesi yapılması gerektiğini; uyuşmazlığa konu olayla ilgili Ankara 5. Asliye Ticaret Mahkemesi'nin 2007/126 Esas,2009/183 Karar sayılı kararını ekte sunduklarını ve özel şartların gereğinin yerine getirilmiş olup olmadığı hususunda bu karara göre değerlendirme yapılması gerektiğini iddia ve beyan ederek; öncelikle başvurunun usulden reddedilmesini, esasa girilmesi halinde ise Paket Sigortası Özel Şartları dikkate alınarak başvuru sahibinin talebinin reddine ve vekâlet ücreti ile diğer yargılama giderlerinin başvuru sahibi üzerinde bırakılmasına karar verilmesini istemişlerdir.

Uyuşmazlığa Uygulanacak Hükümler

5684 sayılı Sigortacılık Kanunu, 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu, 1086 sayılı Hukuk Usûlü Muhakemeleri Kanunu, Hırsızlık Sigortası Genel Şartları ve Klostları ile diğer ilgili mevzuat hükümleri.

Değerlendirme

Usule İlişkin

Aleyhine tahkim süreci başlatılan A.Ş vekilleri, müvekkillerinin sigorta tahkim sistemine üye olmasından önce düzenlenen poliçeler dolayısıyla tahkim sürecine başvurulamayacağını iddia etmişse de dosyada bir adet fotokopisi mevcut olan ve aleyhine tahkim süreci başlatılan A.Ş. nin tahkim sistemine iştirakına yönelik iradesini izhar ettiği yazılı sözleşmenin tetkikinden; bu savunmayı haklı kılabilecek bir ihtirazî kaydın mevcut olmadığı görülmüştür.

Esasa İlişkin

Taraflar arasında akdedilen poliçenin eki niteliğinde bulunan Hırsızlık Sigortası Genel Şartları'nın "Sigorta Bedelinin Kapsamı"na ilişkin A.2./son fıkrasına göre; sigorta sözleşmesine, teminat altına alınacak kıymetlerin muhafazası için özel hükümler konulabilir. Keza; kanunun emredici hükümlerine aykırı olmayan hususların, özel şart olarak poliçeye dercedilmesi de mümkündür. Bunun için; dava konusu poliçede yer alan ve hırsızlık teminatını şarta bağlayan "Zemin ve/veya bodrum katlarda hırsızlık teminatı, sigortalı mahalde kilitli kepenk ve/veya demir parmaklık olması şartıyla geçerlidir." şeklindeki özel şartın kararlaştırılmasına, Ticaret Kanunu'nun 1281'inci maddesinin ikinci fıkrası hükmünün cevaz verdiğini kabul etmek gerekir.

Komisyonu iletilen bilgi ve belgeler incelendiğinde sigortalı işyerinde demir parmaklık bulunduğunun ihtilâfsız olduğu görülmektedir. Olay mahallinde demir parmaklık bulunduğu ayrıca eksper raporu ile de tevsik edilmiştir. AŞ tarafından Komisyona gönderilen yazılı açıklamada da sigortalı işyerinin kapı ve pencere camları üzerinde demir parmaklık olduğunun doğru olduğu ifade edilmiş ancak deponun giriş kapısının kilit bölümünde koruma amaçlı demir parmaklık ya da kepenk olmadığı iddia edilmiştir. Bu nedenle uyuşmazlık; kapı ve camlarda bulunan demir parmaklığın, poliçe özel şartları bölümünde yer alan “Zemin ve/veya bodrum katlarda hırsızlık teminatı, sigortalı mahalde kilitli kepenk ve/veya demir parmaklık olması şartıyla geçerlidir.” hükmünü karşılayıp karşılamadığı noktasında toplanmıştır.

Dosya muhteviyatı üzerinde yapılan incelemede, hırsızlık olayının gerçekleştiği sigortalı işyerinde demir parmaklık bulunduğu görülmüş olup, poliçe özel şartlarında söz konusu demir parmaklıkların mahiyetine ilişkin özel bir hüküm dercedilmediği anlaşılmıştır. Bu itibarla, sigorta şirketinin ilgili klozu genişletici bir şekilde yorumlaması ve sigortalı mahalde bulunan demir parmaklıkların koruma amaçlı olmadığı gerekçesiyle özel şartlara dercedilen “Zemin ve/veya bodrum katlarda hırsızlık teminatı, sigortalı mahalde kilitli kepenk ve/veya demir parmaklık olması şartıyla geçerlidir.” hükmünü karşılamadığını iddia etmesi ve bu iddiasına dayanarak tazminat talebini reddetmesi hukuki dayanaktan yoksun bulunmaktadır.

Sigorta poliçesi özel şartları gereği, poliçe kapsamına giren bir rizikonun gerçekleşmesi durumunda tazminatın ödenebilmesi için sigortalının beyanı yeterli olmayıp, sigortalının beyanının giriş çıkış ve envanter kayıtları ile diğer bütün kanuni defter ve evrakın incelenmesi ve saptanması sonucunda ödenebilir. Uyuşmazlığa konu olayda, hasar meydana geldikten sonra sigorta şirketi tarafından eksper atamasının yapıldığı, eksper tarafından sigortalı işyerine ilişkin alış satış faturalarının incelendiği, envanter çalışmasının yapılarak sigortalı depoda bulunan mallar ile sigorta bedelinin karşılaştırıldığı ve yapılan inceleme sonucunda tanzim edilen ekspertiz raporunda da çalışıldığı beyan edilen emtiaların miktarlarının uygun olduğunun anlaşıldığı ifade edilmiştir.

Gerekçeli Karar

(1) Aleyhine tahkim süreci başlatılan A.Ş vekillerinin, müvekkillerinin sigorta tahkim sistemine üye olmasından önce düzenlenen poliçeler dolayısıyla tahkim sürecine başvurulamayacağı yönündeki usulî itirazlarının yersiz olduğuna,

(2) Komisyona iletilen bilgi ve belgelere nazaran sigortalı işyerinde poliçedeki özel şartı karşılayan demir parmaklık önleminin bulunduğuna,

(3) AŞ tarafından, başvuru sahibinin işyerinde meydana gelen hırsızlık olayı sonucunda ortaya çıkan zararın tazmininin sigortalı mahalde koruma amaçlı demir parmaklık olmadığı gerekçesiyle reddinin hukuki dayanaktan yoksun olduğuna,

(4) Başvuru sahibinin sigorta tazminatı tutarına ilişkin talebinin, sigorta şirketi tarafından atanan sigorta eksperince sigortalı işyerine ait alış satış faturaları üzerinde yapılan inceleme ve envanter çalışması ise tevsik edilmesi nedeniyle bilirkişi tayinine lüzum bulunmadığına

karar verilmiştir.

Sonuç

İhtilâf konusunun miktarı, Sigortacılık Kanunu'nun 30'uncu maddesinin on ikinci fıkrasında öngörülen 40.000.00 TL'lık sınırın altında olduğu için, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun 533'üncü maddesinin birinci fıkrasının (1) ilâ (4) nr.lı bentlerinde tasrih olunan hallerin mevcudiyeti dışında temyizi kabil olmamak üzere

(1) Sigortalı işyerinde meydana gelen hırsızlık olayı sonucu ortaya çıkan 11.367.00 TL tutarındaki zararın aleyhine başvuru yapılan şirketten tahsili ile başvuru sahibine verilmesine,

(2) Başvuru sahibinin dilekçesinde faiz talebi yer almadığından, faiz konusunda karar vermeye mahal olmadığına,

(3) Başvuru sahibinin sarf etmiş olduğu 90,00-TL'lik başvuru masrafının aleyhine başvuru yapılan şirketten alınarak başvuru sahibine verilmesine,

(4) Başvuru sahibi vekille temsil olunmadığından, ücreti vekalet takdirine mahal olmadığına,

(5) Aleyhine başvuru yapılan sigorta şirketi kendini vekille temsil ettirdiğinden, karar tarihinde yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesine göre hesaplanan 1.364 (Bin Üç Yüz Altmış Dört) TL nisbi ücreti vekaletin ... Sigorta AŞ üzerinde bırakılmasına,

hükmolunmuştur.

* * *

• **23.02.2010 Tarih ve K-2010/44 Sayılı Hakem Heyeti Kararı (Ürün Sorumluluk Sigortası, Seyahat İptali)**

Başvuruda Belirtilen Talep

Davacı ... ,... Sigorta A.Ş tarafından eksik ödenen 1.570 Euro'nun faizi ve masrafı ile birlikte kendisine ödenmesini talep etmiştir.

Başvuru Sahibinin İddiaları

Başvuru sahibi davacı Sigorta Tahkim Komisyonuna sunmuş olduğu 2.11.2009 tarihli dilekçesinde özetle;

11.02.2009 tarihinde ... Tur tarafından organize edilen Çin gezisine katılmak için tur satın aldığını,buna göre firmaya 2.570 Euro ödediğini,

-Gezinin 21 Mayıs-02 Haziran 2009 tarihleri arasında yapılması gerekirken domuz gribi nedeniyle ertelendiğini ancak bu sefer de geziden 2 gün önce turun tamamen iptal edildiğini,

-30.09.2009 tarihinde ödeneceği sözü verilen tur bedelinin kendisine ödenmediğini,

-Sigorta şirketine başvurarak 2.570 Euro ödenmesini talep ettiğini, ancak 1.000 Euro ödeme yapıldığını,1.570 Euro'nun neden yatırılmadığını sorduğunda herkese bu kadar ödeme yapılıyor yanıtı aldığını,

-1.570 Euro'yu sigorta şirketinden talep ettiğini, talebinin reddedildiğini, oysa seyahat sözleşmesinin iptal şartları kısmında katılımcının ödediği ücretin tamamını iade alma hakkına sahip olduğunun belirtildiğini, ayrıca sigorta poliçesi özel şartlarına göre seyahat acentesinin olay başına 100.000 Euro bedelle sigortalandığını, yatırmış olduğu 2.570 Euro'nun tamamının kendisine ödenmesinin gerektiğini belirtmiştir.

Sigorta Kuruluşunun Ortaya Koyduğu Savunmalar

Sigorta Şirketi tarafından Komisyona ulaştırılan 08.01.2010 tarihli yazılı açıklamada; ...'in ... sayılı poliçe kapsamında kendilerine başvurunun incelendiği, davacının tazminat talebinin poliçe ürün sorumluluk kapsamında değerlendirilerek kendisine poliçe özel şartları gereği kişi başı azami teminat olan 1.000 Euro'nun sigortalının ... numaralı hesabına yatırıldığı beyan edilmiştir. Bakiye kalan kısmın teminat dışı olduğu konusunda sigortalıya 30 Ekim 2009 tarihli yazı ile bilgi verildiği ve davacının talebinin bu kapsamda reddinin talep edildiği anlaşılmaktadır.

Uyuşmazlığa Uygulanacak Hükümler

5684 sayılı Sigortacılık Kanunu, Türk Ticaret Kanunu, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu, Türk Medeni Kanunu Genel Hükümleri, Seyahat Sağlık Sigortası Genel Şartları, Borçlar Kanunu, Sigortacılıkta Tahkime İlişkin Yönetmelik, TC Hazine Müsteşarlığı Sigortacılık Genel Müdürlüğü'nce yayınlanmış bulunan 2007/27 sayılı Genelge.

Değerlendirme

Seyahat Sözleşmeleri kanunlarda özel bir hükümlerle düzenlenmemiş, isimsiz, kendine özgü özellikleri olan kesin vadeli işlemlerdir. Bunun anlamı söz verilen hizmetlerin, kararlaştırılan zamanda yerine getirilmesinin şart olması ve bu zaman geçtikten sonra borcun ifasının mümkün olmamasıdır. Gezi sözleşmesinde zamanın önemi nedeniyle, ifa zamanının geçmesinin ifa imkansızlığına götüreceği kabul edilmelidir. Bu sözleşmeler özel yasa hükümleri ile düzenlenmediğinden uyuşmazlıkların çözümlenmesinde Borçlar Kanunu'nun Genel Hükümleri uygulanabilecektir. Buna göre ...'in ödemiş olduğu seyahat bedelini akdin tarafı ... Tur isimli firmadan genel hükümler uyarınca talep edebileceği şüphesizdir. Hatta seyahat firması seyahatin iptalinde kusursuz olmadığını kanıtlamadıkça müşterisinin tur iptalinden kaynaklanan varsa diğer zararlarını da gidermek zorundadır. Dava konusu uyuşmazlık ise davalı sigorta şirketi tarafından ödenmeyen 1.570 Euro'nun sigorta teminatı içerisinde olup olmadığı noktasındadır.

Gerekçeli Karar ve Hukuki Dayanak

Davacı, davasını iki temele dayandırmaktadır;

1-Davacı, Tahkim Komisyonu'na başvurusunda, Poliçe Özel Şartlarında yer alan “olay başına 100.000 Euro” ibaresini iddiasına dayanak olarak göstermiştir. Sigorta poliçesi ile Poliçe Genel ve Özel Şartları'nın tetkikinden tur iptalinin Ürün Sorumluluk Sigortası kapsamında bulunduğu, bu poliçeye ilişkin teminatların; katılımcı başına 1.000 Euro, seyahat acentesi/olay başına 100.000 Euro ve yıllık azami 500.000 Euro olarak belirlendiği anlaşılmaktadır. Nitekim **1.000 Euro davacıya, sigorta şirketi tarafından dava öncesi ödenmiştir.**

Sigorta teminatı, sözleşmenin taraflarınca kararlaştırılan ve rizikonun gerçekleşmesi halinde sigorta şirketi tarafından ödenmesi gereken azami meblağdır. Sigortacının sigorta sözleşmelerinden doğan sorumluluğu sigorta bedeli ile sınırlı olup sigorta bedelini aşan kısımdan sigortacı sorumlu değildir.

Poliçe Özel Şartları'ndaki “**olay başına 100.000 Euro**” ibaresi, **sigortacının, bir seyahat programında sorumlu olduğu maksimum teminatı göstermektedir. Her bir sigortalının talep hakkı poliçe ve özel şartlarda kişi başı 1.000 Euro ile sınırlanmış olduğundan ve bu meblağ davacıya dava öncesi ödenmiş olduğundan, davacının talep etmekte olduğu 1.570 Euro'nun Özel Şartlar'daki “olay başına 100.000 Euro” ibaresine dayanarak ödenmesi hukuken mümkün değildir.**

2-Yine davacı, Tahkim Komisyonu'na başvurusunda; seyahat sözleşmesinde yer alan “katılan, ödediği ücretin tamamını iade alma hakkına sahiptir” hükmünü iddiasına dayanak göstermektedir. Ancak, davacı ile seyahat firması arasında akdedilmiş olan **sözleşmede, “seyahat bedelinin tamamının sigorta kapsamında” olduğuna ilişkin bir madde bulunmamaktadır.** Hatta bu sözleşmede, bir sigorta teminatına atıf dahi yapılmadığı gibi bu kapsamda düzenlenen bir poliçe de bulunmamaktadır. Buna göre davacı, **seyahat sözleşmesinin imzalanması sırasında kendisine, gezi bedeline ilişkin olarak “sigorta kapsamında tam teminat” verildiğini iddia etme hakkına sahip değildir.**

Seyahat sözleşmesinde yer alan “katılan ödediği ücretin tamamını iade alma hakkına sahiptir” hükmü **sözleşmenin tarafları olan ... ile ... Tur arasında anlam ifade eder,** bu hükmün sigorta şirketini hukuken bağlayan bir yönü olamaz, **tarafı olmadığı bir seyahat sözleşmesi ile sigortacıya, poliçe teminatını aşar şekilde tazmin yükümlülüğü getirilemez.**

Yukarıda iki madde halinde irdelenen nedenlerle davanın reddine karar verilmesi gerekmiştir.

Sonuç

1.Yukarıda açıklanan sebeplerle, davacının davasının reddine, yapmış olduğu başvuru masraflarının kendi üzerinde bırakılmasına,

2,Dosyanın yetkili mahkemeye gönderilmek üzere Sigorta Tahkim Komisyonu'na iadesine,

5684 sayılı Sigortacılık Kanunu'nun 30.maddesinin 16.fıkrası uyarınca kesin olarak karar verildi.23.02.2010

* * *